

NUORISOBAROMETRI 1/1996

TAUSTA

Nuorisoasiain neuvottelukunnan toteuttama nuorisobarometri on järjestyksessään kolmas nuorten elämäntilannetta kartoittava selvitys. Aiemmat nuorisobarometrit on toteutettu vuosina 1994 ja 1995. Kahdessa edellisessä barometrissä on haastateltu noin tuhatta nuorta kerrallaan. Haastattelut on toteutettu tilastokeskuksen työvoimatutkimusten yhteydessä. Nuorisobarometreillä on pyritty kartoittamaan laajasti ja luotettavasti yhteiskunnallista todellisuutta ja olemassaoloa sekä sen muutoksia sellaisena kuin nuoret sen itse kokevat, ei sellaisena kuin heidän kuvitellaan tai oletetaan sen kokevan. Barometrit ovat luonteeltaan ennen muuta informatiivisia. Niiden yhteydessä nuoret ovat ilmaisseet käsityksensä joukkoon väitteitä, jotka liittyvät yhteiskunnallisen muutoksen ajankohtaisiin kysymyksiin.

Barometrien antamat tulokset eivät selitä tai eivät vastaa siihen, miksi nuoret kokevat asiat tai yhteiskunnallisen tilanteen sellaisena kuin he ovat sen vastauksissaan ilmaisseet. Nuorisobarometrien antamista tuloksista voi toki vetää johtopäätöksiä niiden asioiden suhteen, joihin nuoret haastatellut haluaisivat puututtavan ja mitkä voisivat olla tuon puuttumisen lähtökohdat. Barometrit antavatkin tässä suhteessa ennen muuta perusmateriaalia muun nuorisotutkimuksen ja -politiikan käyttöön.

Keskeinen teema nuorisobarometreissä on ollut nuorten suhtautuminen koulutukseen sekä työhön, työttömyyteen ja yleensä työelämän muutoksiin. Nuorisotyöttömyys sekä koulutuspaikkojen rajallisuus ovat nostaneet julkiseen keskusteluun kysymyksen nuorten syrjäytymisestä. Syrjäytymisellä tarkoitetaan yleisessä keskustelussa tavallisesti nuorten syrjäytymistä työmarkkinoilta, heidän työ- ja koulutusmotivaation menettämistä sekä tulevaisuuden uskon kadottamista.

Barometreissä juuri koulutukseen ja työhön liittyvät kysymykset voivat pitkällä aikavälillä antaa vastauksen tuohon kysymykseen nuorten syrjäytymisestä sekä syrjäytyneiden nuorten määrästä ja sen kehityksestä. Syrjäytyminen voi olla kuitenkin terminä tai käsitteenä itsessään kiistanalainen. Syrjäytymisen sijasta voisi olla mielekkäämpää puhua nuorten elämänhallinnasta, nuorten kyvystä ja mahdollisuuksista hallita omaa elämäänsä uusissa ja muuttuvissa tilanteissa.

Vuoden 1996 ensimmäisessä nuorisobarometrissä on toistettu kahden edellisen kerran kysymyksenasettelu koskien juuri nuorten asennoitumista koulutukseen, työhön, työttömyyteen sekä työelämän muutoksiin. Työmarkkinoiden muutoksen kokeminen sekä työttömyyden vaihtoehtoina nähtävä toiminta antavat myös käsityksen nuorten asennoitumisesta yleensä yhteiskuntaa kohtaan sekä täsmentää käsitystä nuorten kyvystä ja mahdollisuuksista hallita omaa elämäänsä muuttuvissa tilanteissa.

Vuoden 1995 barometrissä selvitettiin myös nuorten yleistä arvo- ja asennemaailmaa. Näihin kysymyksiin liittyi myös viittauksia hyvinvointivaltioon ja nuorten asennoitumiseen hyvinvointivaltion turvaverkkoja ja niiden riittävyyttä kohtaan. Vuoden 1996 barometrissä on tarkennettu uusilla kysymyksillä juuri nuorten suhdetta hyvinvointivaltion erilaisiin tukimuotoihin ja ennen muuta niiden käyttöä nuorten keskuudessa. Nuorten suhde hyvinvointivaltion turvaverkkoihin, niiden käyttöä ja riittävyyttä sekä nuorten toimintaa rakenteellisesti muuttuneessa työelämässä peilaavat kysymykset ja niihin saadut vastaukset antavat kuvan myös nuorten yleisestä toimeentulosta sekä nuorten käsityksistä toimeentulon määrästä ja odotuksista oman toimeentulon kehityksestä.

Uusimmassa barometrissä on selvitetty myös nuorten suhdetta informaatioyhteiskuntaan ja eri medioiden käyttöä nuorten keskuudessa. Mediakentässä on tapahtumassa sekä rakenteellisia että sisällöllisiä muutoksia, joihin nuoriso kykenee ehkä muuta väestöä nopeammin reagoimaan. Medioiden maailmankuvaa muokkaavaa vaikutus liittyy myös informaatioyhteiskunnan sosiaalisiin ja kulttuuriin vaikutuksiin, joita on haluttu tarkastella uusimmassa barometrissä. Barometriin liittyy suhteellisen laaja kysymysten joukko, jossa tarkastellaan juuri nuorten maailmankuvan lähteitä sekä eri medioiden roolia ja käyttöä nuorten keskuudessa.

Vuoden 1996 nuorisobarometrin haastattelut toteutettiin nuorisoasian neuvottelukunnan toimeksianosta edellisvuosien tapaan tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen yhteydessä. Haastattelut suoritettiin 18.- 29.3.1996. Alkuperäinen otos barometriin oli 936 suomenkielistä alle 30-vuotiasta eli vuosina 1966 -1980 syntynyttä nuorta. Haastatteluja saatiin kaikkiaan 863 ja kadoksi jäi tutkimuksessa 93 henkilöä eli 9,7 %. Kadon syinä oli kieltäytyminen haastattelusta (13 henkilöä), tavoittamattomuus (72 henkilöä) ja jokin muu syy (8 henkilöä). Haastattelun keskimääräinen kesto oli 11 minuuttia vaihdellen viidestä minuutista puoleen tuntiin. Haastatteluista 96 % tehtiin puhelimitse.

NUORET JA TYÖELÄMÄ

Työmarkkinoilla viime vuosina tapahtunut muutos on merkinnyt työelämän vaatimusten kasvua. Työmarkkinoilla pärjää tai asemansa turvaa vain jatkuvasti itseään kouluttamalla ja kehittämällä. Toisaalta työelämän muutoksiin kuuluu keskeisesti työsuhteissa ja niiden luonteissa tapahtuneet muutokset. Merkittävä osa uusista työsuhteista on määräaikaista, osa-aikaisia tai tilapäisiä keikkoja. Vuoden 1996 nuorisobarometrissä selvitettiin nuorten työllisten työsuhteiden luonnetta. Pysyvässä työsuhteessa haastatelluista työllisistä nuorista oli 68 % ja määräaikaissa suhteissa puolestaan 30 % vastanneista. Työllisiä nuoria koko haastateltujen joukossa oli 289 henkilöä eli kolmannes kaikista vastanneista.

Työsuhteen luonteessa merkittävä ero ilmeni naisten ja miesten kesken; haastatelluista työllisistä miehistä oli määräaikaissa työsuhteessa 20 % mutta naisista peräti 43 %. Ikäryhmän 20 -24 -vuotiaat kohdalla myös määräaikaiset työsuhteet olivat haastateltujen joukossa muita ryhmiä yleisimpiä. Tässä ikäryhmässä määräaikaissa työsuhteissa oli 40 % vastanneista. Kysyttäessä työsuhteen luonnetta osa-aikaisuuden suhteen sama sukupuolten välinen ero korostui vastauksissa. Haastatelluista naisista kokoaikaisessa työssä oli 82 % ja osa-aikaisessa työsuhteessa 18%. Vastaavat luvut miesten kohdalla olivat 92 % ja 8 %.

Nuorisobarometri vahvistaa osaltaan yleistä käsitystä työmarkkinoiden rakenteellisesta muutoksesta, joka on merkinnyt ns. epätyypillisten työsuhteiden yleistymistä. Määräaikaisten työsuhteiden lisääntymistä tapahtui jo 1980-luvulla, mutta erityisesti määräaikaiset suhteet ovat yleistyneet 1990-luvun kuluessa. Vuonna 1989 määräaikaissa työsuhteessa oli 7 % kaikista työllisistä. Jo tuolloin naiset olivat useimmin määräaikaissa työsuhteessa kuin miehet: naisista määräaikaista työtä teki vuonna 1989 10 % ja miehistä puolestaan 4 % työllisistä.

Koulutuksen ja nykyisten työtehtävien suhdetta barometrissä kartoitettiin kysymyksellä "vastaavatko nykyiset työtehtäväsi koulutustasi". Täysin tai melko hyvin työtehtävien katsoi kaikista haastatelluista vastaavan koulutustaan 60 %. Koulutuksen ja nykyisten työtehtävien vastaavuuden suhteen haastattelussa tuli eroja sukupuolten kesken. Naisista 65 % katsoi työtehtävien vastaavan koulutustaan kun taas miesten kohdalla vastaava luku oli 56 %. Naisista 17 % katsoi haastattelussa, ettei nykyiset työtehtävät vastanneet lainkaan heidän saamaansa koulutusta. Miesten kohdalla vastaavasti neljännes vastanneista katsoi, ettei työtehtävien ja koulutuksen välillä ollut lainkaan vastaavuutta.

"Vastaavatko nykyiset työtehtäväsi koulutustasi?"

	täysin	melko hyvin	jonkin verran	ei lainkaan	EOS
kaikki	36 %	25 %	16 %	21 %	2 %
mies	34 %	22 %	16 %	25 %	3 %
nainen	38 %	27 %	15 %	17 %	2 %

Koulutuksen ja nykyisten työtehtävien vastaavuuden osalta barometrin antamat luvut ovat lähes vastaavat kuin viime kertaisessakin kyselyssä. Myös tuolloin naiset kokivat miehiä useammin työtehtävien vastaavan koulutustaan.

Vuoden 1996 barometrissä kysyttiin työttömiltä nuorilta työllistymisen esteitä omalla kohdalla ja nuorten työllistymisen esteitä yleensä. Vaihtoehtoina haastatelluille tarjottiin seuraavat eri tekijät: puutteellinen koulutus, ylikoulutus, vähäinen työkokemus, työttömyystukijärjestelmä, työn puute asuinpaikkakunnalla, Suomen EU-jäsenyys, ulkomaalaiset Suomessa, suuret ikäluokat työmarkkinoilla, Suomessa harjoitettu talouspolitiikka tai jokin muu syy. Barometrissä nuoret saivat valita kaksi annetuista vaihtoehdoista.

Oman työllistymisen esteiden suhteen työttömien nuorten valinnat kohdistuivat seuraavasti:

Työn puute asuinpaikkakunnalla	58 %
Vähäinen työkokemus	41 %
Puutteellinen koulutus	37 %
Suomessa harjoitettu talouspolitiikka	13 %
Suuret ikäluokat työmarkkinoilla	10 %
Työttömyystukijärjestelmä	9 %
Ulkomaalaiset Suomessa	1 %
Muu/ ei osaa sanoa	16 %

Vaille mainintoja annetuista mahdollisista työllistymisen esteistä omalla kohdalla jäivät ylikoulutus ja Suomen EU-jäsenyys. Naisten ja miesten välillä vaihtoehtojen valintojen suhteen tuli eroja. Vähäisen työkokemuksen oman työllistymisen esteenä mainitsi miehistä 37 % ja naisista 47 %, työttömyystukijärjestelmän miehistä mainitsi oman työllistymisen esteenä 12 % ja naisista 5 % ja työmarkkinoilla olevat suuret ikäluokat mainitsi naisista 18 % ja miehistä 5 % vastanneista.

Kysyttäessä työttömiltä nuorilta yleensä nuorten työllistymisen esteitä valinnat poikkesivat jonkin verran oman työllistymisen esteitä kuvaavista syistä. Yleensä nuorten työllistymisen esteiksi haastatellut valitsivat annetuista vaihtoehdot seuraavasti:

Vähäinen työkokemus	38 %
Puutteellinen koulutus	37 %
Työn puute asuinpaikkakunnalla	30 %
Suuret ikäluokat työmarkkinoilla	26 %
Suomessa harjoitettu talouspolitiikka	19 %
Työttömyystukijärjestelmä	12 %
Ylikoulutus	2 %
Muu/ ei osaa sanoa	15 %

Vaille mainintoja yleisinä nuorten työllistymisen esteinä jäivät Suomen EU-jäsenyys sekä ulkomalaiset Suomessa. Yleisten nuorten työllistymisen esteinä koettujen seikkojen kohdalla tuli eroja myös naisten ja miesten välillä. Puutteellisen koulutuksen mainitsi yleisenä nuorten työllistymisen esteenä 42 % miehistä ja 29 % naisista. Vastaavasti työttömyystukijärjestelmän mainitsi yleisenä työllistymisen esteenä 7 % miehistä ja 21 % naisista ja suuret ikäluokat työmarkkinoilla mainitsi työllistymisen esteinä naisista 37 % ja miehistä puolestaan 18 % vastanneista. Suomessa harjoitetun talouspolitiikan miehet kokivat useammin yleisenä työllistymisen esteenä kuin naiset: miehistä kotimaisen talouspolitiikan mainitsi 23 % ja naisista 13 % vastanneista.

Pääosin nuoret katsovat kuitenkin työllistymisen olevan hyvin pitkälti kiinni henkilökohtaisista ominaisuuksista, joko koulutuksesta tai työkokemuksesta. Näiden rinnalla työllistymisen esteenä nuoret kokevat työn puutteen. Sen sijaan yleisiä yhteiskunnallisia syitä, kuten Suomessa harjoitettua talouspolitiikkaa tai Suomen EU-jäsenyyttä nuoret eivät kokeneet oman tai yleensä nuorten työllistymisen esteiksi.

Suomessa olevia ulkomaalaisia nuoret eivät myöskään kokeneet oman tai yleensä nuorten työllistymisen esteenä. Vuoden 1995 nuorisobarometrissä tiedusteltiin nuorten käsitystä rasismista ja toisaalta suhtautumista ulkomaalaisiin esim. työtoverina. Rasismia nuoret katsoivat yleisesti keskuudessaan lisääntyneen; lähes kaksikolmasosa katsoi rasismia lisääntyneen nuorten keskuudessa. Vaikka nuoret katsoivat rasismia lisääntyneen omassa keskuudessaan, he kuitenkin hyväksyivät ulkomaalaiset tai toista rotua olevat henkilöt. Vuoden 1995 barometrissä toista rotua olevan tai ulkomaalaisen ilmoitti hyväksyvänsä työtoverikseen yli 90 prosenttia haastatelluista. Barometrien antamien tulosten perusteella nuoret näyttävätkin hyväksyvän ulkomaalaiset ja toisaalta he eivät koe ulkomaalaisia kilpailijoikseen tai esteekseen työmarkkinoille pääsyn suhteen. Rasismia ja nuorten

suhtautumista ulkomaalaisiin tarkennetaan vielä toisessa tämän vuoden aikana toteutettavassa barometrissä.

Nuorisotyöttömyyden yhtenä lieventämisen välineenä ovat olleet lukuisat nuorten työpajat. Nuorten työpajojen toiminnan luonne on muuttunut velvoitetyöllistämisen toteuttamisesta monipuolisiin nuorten elämäntaitojen hallintaa kehittäviksi keskuksiksi. Tietoisuutta nuorten työpajoista sekä työttömien nuorten halukkuutta osallistua työpajojen toimintaan on tiedusteltu kaikissa tähänastisissa nuorisobarometreissä. Tietoisuus työpajoista sekä niiden tarjoamista mahdollisuuksista näyttää pikkuhiljaa lisääntyvän työttömien nuorten keskuudessa. Vuoden 1994 barometrissä työttömistä nuorista työpajojen toimintaan oli osallistunut 2 %, vuoden 1995 barometrissä 3 % ja tämänvuotisessa haastattelussa työpajojen toimintaan oli osallistunut 5 % vastanneista. Vuoden 1994 barometrissä työttömistä nuorista 37 % ilmoitti, ettei ollut edes kuullut työpajoista ja niiden toiminnasta. Vastaavasti vuoden 1996 tutkimuksessa työpajojen toiminnasta ei ollut kuullut 27 % työttömistä nuorista.

Valmiudessa osallistua työpajojen toimintaan ei ole kuitenkaan tapahtunut merkittävää muutosta barometrien toteuttamisen aikana. Kaikissa kolmessa barometrissä noin kolmannes työttömistä nuorista on valmis osallistumaan työpajojen toimintaan ja kolmannes pitää osallistumistaan mahdollisena. Vuoden 1996 barometrissä eroja työpajojen toimintaan osallistumisen suhteen tuli esille miesten ja naisten välillä. Työttömistä nuorista miehistä työpajoista ei ollut kuullut 30 % vastanneista kun naisten kohdalla vastaava luku oli 21 %. Suuremmaksi ero tuli kysyttäessä nuorilta valmiutta osallistua työpajojen toimintaan. Naisista työpajojen toimintaan oli valmiita osallistumaan 46 % vastanneista ja miehistä puolestaan neljännes vastanneista.

Kysymykseen työttömille nuorille tarkoitettujen työpajojen tunnettavuudesta sekä työttömien nuorten osallistumisesta työpajojen toimintaan on kolmessa barometrissä vastattu seuraavasti:

	on osallistunut	on kuullut	ei ole kuullut	EOS
kaikki				
vuosi 94	2 %	59 %	37 %	1 %
vuosi 95	3 %	71 %	26 %	
vuosi 96	5 %	66 %	27 %	1 %

Vuoden 1996 barometrissä työttömät nuoret vastasivat seuraavasti kysymykseen "olisitko valmis osallistumaan työpajojen toimintaan":

	kyllä	ehkä	ei	EOS
kaikki	33 %	31 %	21 %	15 %
mies	25 %	32 %	23 %	19 %
nainen	46 %	29 %	17 %	8 %

Vuoden 1996 barometrissä tiedusteltiin työttömiltä nuorilta myös heidän toiveitaan työpajojen toiminnan suhteen. Työpajojen toiminnan kehittämisen kannalta keskeiseksi nuoret katsoivat työkokemuksen hankkimisen; 43 prosenttia haastatelluista piti tärkeänä juuri työpajojen tarjoamaa mahdollisuutta työkokemuksen kartuttamiseen. Seuraavina työpajojen toiminnan kehittämisen kohteina haastatellut nuoret mainitsivat ammatillisen koulutuksen (19 %), työnhakuvalmiuksien parantamisen (14 %) sekä yrittäjäkoulutuksen (7 %). Toiveet työpajojen toiminnan kehittämisen suhteen vastaavat hyvin nuorten mainitsemia työllistymisen esteitä. Työkokemuksen puute sekä puutteellinen koulutus koettiin usein oman työllistymisen esteenä; näihin puutteisiin nuoret toivoivat myös työttömille tarkoitettujen työpajojen vastaavan omalla toiminnallaan.

Nuorisotyöttömyyden hoidossa on noussut esille myös oppisopimuskoulutuksen mahdollisuudet sekä oppisopimuskoulutusjärjestelmän kehittäminen. Oppisopimuskoulutus kasvoi meillä tasaisesti 1970-luvun alusta lähtien. Laajimmillaan oppisopimuskoulutus oli 1980-luvun puolivälissä, jolloin parhaimmillaan oppisopimuskoulutuksessa oli yli 6000 aloituspaikkaa. Taloudellisen taantuman myötä oppisopimuskoulutus vähitellen hiipui: vuonna 1992 oppisopimuskoulutuksen aloituspaikkoja oli vain runsaat 2500.

Työttömien nuorten kohdalla oppisopimuskoulutukseen suhtaudutaan haastattelun perusteella kuitenkin varsin myönteisesti. Vastanneista työttömistä nuorista 79 % ilmoitti olevansa valmis lähtemään oppisopimuskoulutukseen työttömyyden vaihtoehtona; 15 % vastanneista ei ollut valmis lähtemään oppisopimuskoulutukseen ja 5 % vastanneista ei osannut sanoa kantaansa suhteessa oppisopimuskoulutukseen. Vastanneista miehistä halukkuuden lähteä oppisopimuskoulutukseen ilmoitti 82 % vastanneista ja naisista 74 %. Halukkuus lähteä oppisopimuskoulutukseen liittyy selkeästi nuorten koulutustaustaan. Ammattikoulun suorittaneista työttömistä nuorista oppisopimuskoulutukseen oli valmis lähtemään 71 % ja vailla mitään koulutusta olevista työttömistä nuorista 91 % vastanneista.

Barometreissä on tiedusteltu nuorilta myös heidän käsityksiään työnsaantimahdollisuuksien kehityksestä viimeksi kuluneiden kuuden kuukauden aikana. Vuoden 1996 barometrin mukaan 45 % nuorista katsoi työnsaantimahdollisuuksissa tapahtuneen käänteen parempaan viimeisen puolen vuoden aikana. Vastaavasti väitteen kanssa jokseenkin tai täysin eri mieltä oli 45 % kaikista vastanneista ja joka kymmenes nuori ei osannut sanoa kantaansa esitettyyn kysymykseen. Esitetyn kysymyksen kohdalla on tapahtunut selkeä muutos edelliseen barometriin verrattuna. Vuoden 1995 barometrissä työnsaantimahdollisuuksien katsoi parantuneen 55 % haastatelluista. Sen sijaan vuoden 1994 barometrin tulos kysymyksen suhteen on lähes identtinen tämänvuotisen tuloksen kanssa.

"Viimeksi kuluneiden 6 kuukauden aikana työnsaantimahdollisuuksissa on yleisesti tapahtunut käänne parempaan."

	täysin samaa mieltä	jokseenkin samaa mieltä	jokseenkin eri mieltä	täysin eri mieltä	EOS
kaikki					
vuosi 94	9 %	37 %	26 %	20 %	9 %
vuosi 95	11%	44 %	25 %	12 %	9%
vuosi 96	8 %	37 %	27 %	18 %	10 %

Työttömien nuorten kohdalla vuoden 1996 barometri antaa tiettyjä viitteitä pessimismin lisääntymisestä suhteessa työnsaantimahdollisuuksien parantumiseen. Vuoden 1996 haastattelussa työttömistä nuorista työnsaantimahdollisuuksissa katsoi tapahtuneen käänteen parempaan joka neljännes vastanneista. Vuoden 1995 barometrissä työttömistä nuorista 46 % katsoi työnsaantimahdollisuuksien parantuneen ja vuonna 1994 38 % haastatelluista. Muista ryhmistä erottuu myös ikäryhmä 25 - 29 -vuotiaat, joista yli puolet (52 %) katsoi, ettei työnsaantimahdollisuuksissa ole tapahtunut käännettä parempaan viimeisen puolen vuoden aikana.

Nuoret näyttävät reagoivan varsin nopeasti talouden kehitykseen; vuosi sitten elettiin vielä vahvan tuotannollisen kasvun aikaa, joka oli omiaan asettamaan toiveita myös työllisyyden parantumisen suhteen. Tilanteen nopea heikkeneminen näkyy nuorten suhtautumisessa omiin työnsaantimahdollisuuksiinsa ja erityisen voimakkaana muutos näkyy työttömien nuorten kohdalla; vuoden aikana usko työnsaantimahdollisuuksien parantumiseen on selkeästi vähentynyt työttömien nuorten kohdalla. Välttämättä työnsaantimahdollisuuksien parantumisen suhteen barometrissä saadun vastauksen ei tarvitsen merkitä pessimismin yleistymistä nuorten ja erityisesti työttömien nuorten keskuudessa.

Pikemminkin kysymys on vain nuorten realismista; muuttuneet tilanteen nuoret havaitsivat nopeasti ja vetävät niistä omat johtopäätöksensä.

"Viimeksi kuluneen kuuden kuukauden aikana työnsaantimahdollisuuksissa on tapahtunut käänne parempaan" väitteen kohdalla työttömien nuorten vastaukset ovat muuttuneet kolmessa eri barometrissä seuraavasti:

	täysin samaa mieltä	jokseenkin samaa mieltä	jokseenkin eri mieltä	täysin eri mieltä	EOS
työttömät					
vuosi 1994	9 %	29 %	27 %	27 %	8 %
Vuosi 1995	9 %	37 %	27 %	26 %	1 %
Vuosi 1996	5 %	19 %	31 %	36 %	9 %

Työttömät nuoret ilmaisivat selkeän halukkuutensa lähteä työttömyyden vaihtoehtona ja toisaalta omien mahdollisuuksiensa parantamiseksi oppisopimuskoulutukseen. Koulutuksen arvostus ja merkitys työmarkkinoille pääsyn suhteen on korostunutkin kaikissa tehdyissä nuorisobarometreissä. Koulutuksen rooli työnsaantimahdollisuuksien parantumisen suhteen tulee selkeästi esiin myös tämän keväisessä haastattelussa. Lähes 90 % haastatelluista katsoi koulutuksen parantavan työnsaantimahdollisuuksia.

Tulokset esitetyn väitteen "koulutus parantaa olennaisesti työnsaantimahdollisuuksia" suhteen ovat vuosien 1996 ja 1995 suhteen lähes yhdenmukaiset. Ainoastaan 2 % kaikista haastatelluista oli molemmilla kerroilla täysin eri mieltä esitetyn väitteen suhteen. Työttömistä nuorista väitteen suhteen täysin tai jokseenkin eri mieltä oli vuosina 1995 ja 1996 kymmenes (9 %) ja vastaavasti vuoden 1994 barometrissä 17 % vastanneista.

Koulutuksen arvostus näyttää säilyttäneen asemansa haastateltujen nuorten keskuudessa. Koulutuksen nuoret kokevat johdonmukaisesti barometriä antamien tulosten mukaan keskeiseksi kanavaksi työmarkkinoille pääsyn suhteen. Koulutususkon on tullut esiin myös muissa tutkimuksissa. Kari Nyyssölän tutkimuksessa "Nuoret ja työmarkkinoiden jousto" on selvitetty myös nuorten suhdetta koulutukseen ja sen tarpeellisuuteen. Negatiiviseen väitteeseen "koulutuksen hankkiminen ei kannata" vastasi ko. tutkimuksessa kielteisesti selvästi suurin osa (87 %) haastatelluista. Nyyssölän

tutkimuksessa erotteleviksi tekijöiksi nuorten kohdalla nousivat sukupuoli ja koulutus. Naista 93 % uskoi koulutuksen antamiin mahdollisuuksiin ja miehistä vastaavasti 83 %. Nyyssölän tutkimuksessa eroja tuli myös koulutukseen suhtautumisessa ylioppilaiden ja perusasteen suorittaneiden välillä. (Nyyssölä Kari, Nuoret ja työmarkkinoiden jousto, Turku 1994).

Vuoden 1996 nuorisobarometrin tulos suhtautumisessa koulutukseen on nuorten koulutustaustan kautta tarkasteltuna samansuuntainen. Ylioppilastutkinnon suorittaneista peräti 95 % katsoi koulutuksen parantavan olennaisesti työnsaantimahdollisuuksia; ammattikoulun käyneiden nuorten kohdalla vastaavasti uskoi 85 % vastanneista. Eri sukupuolten välillä barometri ei anna merkittävää eroa suhtautumisessa koulutukseen. Naisista 90 % katsoi koulutuksen parantavan työnsaantimahdollisuuksia ja miehistä vastaavasti uskoi 88 %. Vanhempien koulutustaustallakaan ei ole merkittävää vaikutusta koulutuksen tärkeyden näkemisen suhteen. Pieni poikkeama suhtautumisessa koulutuksen rooliin työmarkkinoille pääsyn suhteen tulee esiin ryhmässä nuoria, joiden vanhemmilla ei ole mitään ammatillista tutkintoa.

Nuorisotyöttömyyden pysyminen suhteellisen korkeana on herättänyt epäilyjä nuorten työmotivaation kadottamisesta tai työ arvostuksen alentumisesta ja työttömyyden hyväksymisestä elämäntapana. Barometrien antamien tulosten valossa työttömyyttä ei kuitenkaan koeta todellisena olemisen vaihtoehtona. Väitteen "työttömyys ei ole paha asia jos toimeentulo on turvattu" kanssa oli eri mieltä vuoden 1996 haastattelun yhteydessä yli puolet (56 %) kaikista vastanneista. Vastaava luku oli vuonna 1995 57 % ja vuonna 1994 58 %. Työttömistä nuorista vuoden 1996 barometrissä väitteen kanssa täysin tai jokseenkin samaa mieltä oli puolet vastanneista. Työttömien nuortenkaan kohdallakaan ei ole tapahtunut kolmessa vuodessa mitään merkittävää muutosta suhtautumisessa työttömyyteen todellisena olemisen vaihtoehtona. Edelleenkin puolet työttömistä nuorista kokee työttömyyden pahana asiana, vaikka toimeentulo olisikin turvattu. Naisten ja miesten välillä oli eroja suhtautumisessa työttömyyteen. Naisista työttömyyttä ei pitänyt pahana asiana 52 % haastatelluista ja miehistä puolestaan 60 % piti työttömyyttä pahana asiana vaikka toimeentulo olisikin turvattu. Palkansaajiista työttömyyden koki vuoden 1996 barometrissä pahaksi asiaksi lähes kaksikolmasosaa vastanneista (63 %).

"Työttömänä olo ei ole paha asia, jos toimeentulo on turvattu"

	täysin samaa mieltä	jokseenkin samaa mieltä	jokseenkin eri mieltä	täysin eri mieltä	EOS
työttömät					
vuosi 94	17 %	30 %	29 %	21 %	3 %
vuosi 95	17 %	36 %	24 %	22 %	1 %
vuosi 96	20 %	31 %	26 %	22%	1 %

Työmotivaation ja työn arvostuksen säilymisen puolesta puhuu myös barometreissä esitettyyn kysymykseen "ottaisin mieluummin tilapäistäkin työtä kuin eläisin työttömyyskorvauksella, jos käteen jäävä tulo olisi yhtä suuri" nuorten antamat vastaukset. Vastanneista 83 % oli esitetyn väitteen suhteen samaa mieltä. Kolmen vuoden aikana väitteen suhteen nuorten asennoitumisessa ei ole tapahtunut muutoksia, vaan tilapäinenkin työ koetaan työttömyyttä mielekkäämpänä vaihtoehtona. Työttömistä nuorista vuoden 1996 barometrissä tilapäistäkin työtä ottaisi vastaan työttömyyden sijasta 69 % vastanneista, vuosien 1994 ja 1995 haastattelukierroksilla vastaava luku oli 67 %. Naisten ja miesten suhteen tuli eroja myös tämän kysymyksen kohdalla. Naisista peräti 90 % ottaisi vastaan tilapäistäkin työtä kuin olisi työttömänä. Miesten kohdalla vastaava luku oli vuoden 1996 barometrissä 76 %. Vastaava ero on tullut esille aiemmissakin barometreissä suhtautumisessa tilapäiseen työhön naisten ja miesten kesken.

"Ottaisin mieluummin tilapäistäkin työtä kuin eläisin työttömyyskorvauksella, jos käteen jäävä tulo olisi yhtä suuri" kysymykseen nuoret vastasivat vuoden 1996 barometrissä seuraavasti:

	täysin samaa mieltä	jokseenkin samaa mieltä	jokseenkin eri mieltä	täysin eri mieltä	EOS
kaikki	62 %	21 %	7 %	7 %	2 %
miehet	54 %	22 %	11 %	10 %	3 %
naiset	69 %	20 %	4 %	5 %	2 %

Työttömyyden vaihtoehtona barometreissä on kysytty myös nuorten mielipidettä työttömyysturvan vastikkeeksi tehtävästä yhteiskuntaa hyödyttävästä työstä. Vuosien 1996 ja 1995 barometreissä nuorista haastatelluista oli 75 % täysin tai jokseenkin samaa mieltä väitteen "työttömyysturvan vastikkeeksi työttömien nuorten olisi tehtävä jotakin yhteiskuntaa hyödyttävää työtä". Vuoden 1994

barometrissä väitteen kanssa samaa mieltä oli 80 % haastatelluista. Työttömistä nuorista vuoden 1996 barometrissä väitteeseen yhtyi 59 % vastanneista kun vastaava luku edellisvuonna oli 62 % ja vuonna 1994 70 %. Vuoden aikana suhtautumien työttömyysturvan vastikkeeksi tehtävään yhteiskuntaa yleisesti hyödyttävään työhön ei ole juurikaan muuttunut. Vuoteen 1994 verrattuna kriittisyys on kasvanut työttömyysturvan vastikkeeksi tehtävää työtä kohtaan työttömien nuorten kohdalla.

Barometrit antavat kuvan nuorten myönteisestä suhtautumisesta työmarkkinoiden joustoon. Työuran aloittamiseksi nuoret ovat valmiit joustaviin rakenteisiin, mutta heillä on selkeän myönteinen suhtautuminen myös palkkausjärjestelmien joustoon. Palkkausjärjestelmän joustoon barometreissä on liittynyt kysymys työhön tulevan nuoren palkasta suhteessa vastaavan tehtävän normaalipalkkaan. Kysymykseen "työhön tulevan nuoren palkka voisi aluksi olla vähemmän kuin vastaavan tehtävän normaalipalkka" suhtautui myönteisesti vuoden 1996 haastattelussa yli puolet (55 %) vastanneista. Vuosi sitten vastaava luku oli 56 % ja vuonna 1994 peräti 64 %. Tämän vuotisessa haastattelussa suhtautumisessa palkkausjärjestelmän joustoon tuli esille ero naisten ja miesten kesken. Miehistä esitetyn väitteen hyväksyi 62 % ja naisista vajaa puolet (48 %) vastanneista. Palkansaajista väitteen hyväksyi 60 % vastanneista ja työttömistä tai lomautetuista väitteen hyväksyi noin puolet (52 %) vastanneista.

Nuorten tulevaisuuteen ja tulevaisuuden odotuksiin oman elämän suhteen barometrissä liittyi kysymys, jossa nuoria pyydettiin arvioimaan väitettä "tulen saavuttamaan vanhempiani paremman yhteiskunnallisen aseman". Vanhempiaan paremman yhteiskunnallisen aseman uskoi saavuttavan tulevaisuudessa 58 % haastatelluista nuorista. Vastaavasti 27 % nuorista oli esitetyn väitteen suhteen jokseenkin tai täysin eri mieltä. Haastatelluista työttömistä nuorista 38 % katsoi, etteivät he saavuta tulevaisuudessa parempaa yhteiskunnallista asemaa kuin mitä heidän vanhemmillaan on. Koululaisista ja opiskelijoista puolestaan 21 % epäili mahdollisuuksiaan saavuttaa vanhempiansa veroisen yhteiskunnallisen aseman. Kysymyksen suhteen tuli esille myös nuorten vaikeus arvioida tulevaisuutta: 16 % kaikista haastatelluista ei osannut arvioida tulevaa yhteiskunnallista asemaansa suhteessa vanhempiansa asemaan. Työttömien tai lomautettujen nuorten kohdalla lähes neljännes vastanneista ei osannut arvioida tulevaa yhteiskunnallista asemaansa suhteessa vanhempiansa asemaan. Vanhempien koulutustaustaa vasten arvioiden nuorten vastaukset poikkeavat toisistaan. Korkeakoulututkinnon suorittaneiden vanhempien lapset uskoivat harvemmin saavuttavansa vanhempiansa veroisen yhteiskunnallisen aseman.

NUORET JA TULEVAT VIISI SEURAAVAA VUOTTA

Barometreissa on kysytty myös nuorten käsityksiä tulevista viidestä vuodesta ja nuorten suunnitelmista lähitulevaisuuden suhteen muutamien kysymyssarjojen kautta. Edellisissä toteutetuissa barometreissa nuoret arvioivat työllisyystilanteen paranevan oleellisesti lähimmän viiden vuoden aikana. Vuoden 1994 barometrissä peräti 82 % vastanneista uskoi työllisyystilanteen paranevan lähimpien viiden vuoden aikana. Vastaavasti vuoden 1995 barometrissä 78 % uskoi työllisyystilanteen paranemiseen. Tämän keväisessä barometrissä näkyy tietynlaisen optimismin lasku: vastanneista 61 % uskoi työllisyystilanteen paranemiseen seuraavien viiden vuoden aikana. Täysin tai jokseenkin eri mieltä esitetyn väitteen "työllisyystilanne paranee lähimmän viiden vuoden aikana" oli tämän keväisessä haastattelussa lähes kolmannes kaikista vastanneista. Edellisissä haastatteluissa väitteen suhteen eri mieltä oli vain noin joka kymmenes vastanneista.

Pessimismi lähimmän viiden vuoden kohdalla työllisyystilanteen paranemisen suhteen näkyi tämän vuotisessa barometrissä työttömien nuorten ohella erityisesti vanhimman ikäryhmän kohdalla. Ikäryhmässä 25 - 29 -vuotiaat peräti 41 % vastanneista katsoi, ettei työllisyystilanne tule paranemaan lähitulevaisuudessa. Ero suhtautumisessa työllisyystilanteen paranemiseen on vanhimmassa ikäryhmässä edellisiin barometreihin varsin selkeä. Vuoden 1994 haastattelussa 15 % 25 - 29 -vuotiaista oli väitteen suhteen eri mieltä ja vuoden 1995 barometrissä 14 % ikäryhmään kuuluneista vastanneista katsoi, ettei työllisyystilanne tule paranemaan. Tämän kevään uutiset talouden kehityksen suunnan muuttumisesta näkyy selkeimmin vanhimmassa haastateltujen ikäryhmässä. Heidän kohdallaan barometri viestii selkeästi uskon menettämisestä työllisyystilanteen parantumiseen lähivuosi-na. Työttömien nuorten kohdalla uskossa työllisyystilanteen paranemiseen lähimmän viiden vuoden aikana on tapahtunut vastaavanlainen kehitys. Edellisiin barometreihin verrattuna yhä harvempi työtön nuori uskoo työllisyystilanteen paranemiseen lähitulevaisuudessa. Kuitenkin työttömistä nuorista edelleen yli puolet (58 %) uskoi työllisyystilanteen paranevan; vuosi sitten luku oli peräti 75 %.

Väitteen "Työllisyystilanne paranee selvästi lähimmän viiden vuoden aikana" suhteen vastaukset ovat kehittyneet vanhimmassa (25 - 29 -vuotiaat) haastattelussa mukana olevassa ikäryhmässä seuraavasti:

	täysin samaa mieltä	jokseenkin samaa mieltä	jokseenkin eri mieltä	täysin eri mieltä	EOS
vuosi 94	32 %	47 %	9 %	5 %	7 %
vuosi 95	26 %	51 %	13 %	2 %	8 %
vuosi 96	13 %	40 %	28 %	13 %	6 %

Työttömien kohdalla vastaavasti esitetyn väitteen suhteen kehitys barometrien antaman tuloksen mukaan on ollut seuraava:

	täysin samaa mieltä	jokseenkin samaa mieltä	jokseenkin eri mieltä	täysin eri mieltä	EOS
vuosi 94	34 %	44 %	7 %	5 %	10 %
vuosi 95	30 %	45 %	11 %	4 %	10 %
vuosi 96	15 %	43 %	16 %	17 %	8 %

Lähimmän viiden vuoden suunnitelmien osalta haastattelussa tiedusteltiin myös nuorten halukkuutta lähteä opiskelemaan tai töihin ulkomaille. Kaikista barometriin haastatelluista nuorista 4 % ilmoitti varmasti hakeutuvansa töihin ulkomaille lähitulevaisuudessa. Luku ei poikkea kahden edellisen vuoden haastattelun antamista tuloksista. Ehdottoman kielteisesti ulkomaille töihin lähtöön suhtautui haastatelluista 44 %, mikä vastaa myös edellisvuosien tulosta. Myönteisimmin ulkomaille töihin lähtöön suhtautuivat koululaiset ja opiskelijat. Heistä varmana ulkomaille töihin lähtöä piti 5 % vastanneista ja puolestaan mahdolliseksi vaihtoehdon katsoi kolmannes vastanneista kun koko haastattelujen joukossa mahdollisena ulkomaille töihin lähtöä piti 26 % vastanneista. Kolmannes koululaisista ja opiskelijoista oli myös ehdottoman varmoja siitä, että ulkomaille töihin lähtö ei tule heidän kohdallaan kysymykseen.

Ulkomailla opiskelu ei näytä myöskään kiinnostavan suomalaisia nuoria. Vain kolme prosenttia kaikista vastanneista ilmoitti varmasti hakeutuvansa opiskelemaan ulkomaille lähimmän viiden vuoden kuluessa; mahdollisena vaihtoehtoa piti kaikista vastanneista 18 %. Puolestaan 54 % kaikista katsoi, ettei varmasti lähde opiskelemaan ulkomaille. Ylioppilaiden kohdalla ulkomalla opiskelu nousee

muita ryhmiä suuremmaksi mahdollisuudeksi. Ylioppilaista 6 % ilmoitti varmasti hakeutuvansa opiskelemaan ulkomaille ja mahdollisena vaihtoehtoa piti kolmannes vastanneista. Samoin muista ryhmistä erottuvat koululaiset ja opiskelijat, joista viisi prosenttia on varmasti lähdössä opiskelemaan ulkomaille ja vajaa kolmannes (29 %) piti vaihtoehtoa mahdollisena.

Merkittävää muutosta halukkuudessa lähteä opiskelemaan ulkomaille ei nuorten keskuudessa ole tapahtunut. Vuoden 1994 barometrissä ehdottoman kielteisesti vaihtoehtoon suhtautui 58 % kaikista haastatelluista. Varmasti ulkomaille ilmoitti tuolloin hakeutuvansa kaikista vastanneista kaksi prosenttia. Mahdollisena vaihtoehtoa piti tuolloin 15 % kaikista haastatelluista, vuoden 1996 haastattelussa siis 18 %.

Opiskelu ulkomailla ei näytä siis kiinnostavan kovinkaan laajasti suomalaisia nuoria. Vanhempain koulutustaustalla on selkeä vaikutus nuorten suhtautumiseen ulkomailla opiskeluun. Korkeakoulututkinnon suorittaneiden vanhempain lapset ovat selkeästi valmiimpia lähtemään opiskelemaan ulkomaille; tästä ryhmästä joka kymmenes piti ulkomaille opiskelemaan lähtöä varmana lähimmän viiden vuoden kuluessa. Tässä ryhmässä myös työskentely ulkomailla koettiin lähitulevaisuudessa selkeästi muita ryhmiä todennäköisempänä.

Barometrien tuloksissa on kautta linjan korostunut nuorten myönteinen suhtautuminen opiskeluun ja sen tarjoamiin mahdollisuuksiin oman työmarkkina-aseman varmistamiseksi. Opiskelu korostuu myös nuorten tulevaisuuden suunnitelmissa. Lähimmän viiden vuoden aikana ammatilliseen koulutukseen valmiuksiensa parantamiseksi aikoo varmasti mennä 26 % kaikista haastatelluista, mahdollisena vaihtoehtoa piti 38 % vastanneista. Ehdottoman kielteisesti ammatilliseen koulutukseen hankiutumiseen suhtautui 17 % vuoden 1996 haastatteluun vastanneista nuorista.

Koulutukseen hakeutuminen näyttää vain vahvistuvan nuorten tulevaisuuden suunnitelmissa. Vuosien 1994 ja 1995 barometreissä varmasti ammatilliseen koulutukseen ilmoitti hakeutuvansa 18 % kaikista haastatelluista. Työttömien ja lomautettujen kohdalla vuoden 1994 barometrissä ammatilliseen koulutukseen varmasti tai mahdollisesti ilmoitti hakeutuvansa 70 % ja tämän keväisessä haastattelussa 71 %. Työttömyys ei näytä vaikuttavan nuorten halukkuuteen lähteä koulutukseen vaan kouluttautuminen hallitsee varsin vahvasti myös työttömien nuorten tulevaisuuden suunnitelmia.

Työttömien nuorten kohdalla lähimmän viiden vuoden suunnitelmia kartoittavassa kohdassa esitettyyn kysymykseen "aiotko lähimmän viiden vuoden aikana mennä ammatilliseen koulutukseen parantaaksesi valmiuksia työmarkkinoilla" on barometreissä vastattu seuraavasti:

	kyllä varmasti	kyllä mahdoll.	luultavasti ei	varmasti ei	EOS
vuosi 94	22 %	48 %	14 %	9 %	7 %
vuosi 95	22 %	57 %	10 %	9 %	2 %
vuosi 96	19 %	52 %	11 %	11 %	6 %

Työttömyyden vaihtoehtona usein esitetty yrittäminen tai oman yrityksen perustaminen ei näytä edelleenkään kiinnostavan nuoria todellisena vaihtoehtona. Kolme prosenttia kaikista haastatelluista ilmoitti perustavansa oman yrityksen ja yli puolet (55 %) suhtautui vaihtoehtoon ehdottoman kielteisesti. Vuoden 1994 haastattelussa ehdottoman varmasti yrittäjyyttä tulevaisuuden vaihtoehtona piti vain prosentti kaikista haastatelluista ja varmasti ei yrittäjyydelle sanoi tuolloin 56 % kaikista vastanneista.

Vuoden 1996 barometrissä tiedusteltiin nuorilta myös syitä haluttomuuteen ryhtyä yrittäjiksi. Suurin este yrittäjäksi ryhtymiselle on nuorten mielestä yrittäjyyteen liittyvät riskit; 52 % kaikista vastanneista mainitsi tämän suurimpana esteenä. Seuraavina nuoret mainitsivat tiedon/koulutuksen puutteen (14 %), yrittäjyyden vaatimukset (13%) ja kokemuksen puutteen (11 %).

NUORET JA TOIMEENTULO

Vuoden 1996 barometrissä keskeinen kysymysten joukko käsitteli nuorten käytettävissä olevien käyttövarojen lähteitä sekä sitä kuinka laajasti nuoret hyödyntävät sosiaalivaltion erilaisia tukikana-
via. Tärkein käyttövaralähde on haastattelun mukaan säännöllinen palkkatyö, jonka tärkeimmäksi käyttövarojen lähteeksi mainitsi kolmannes nuorista. Seuraavina käyttövaralähteinä nuoret mainitsivat taskurahat vanhemmilta (23 %), opintotuen (17%), työttömyysturvan (12 %), tilapäistyöt (6 %), sairauspäivärahan/eläkkeen (6 %) ja toimeentulotuen (2 %). Työttömistä tai lomautetuista nuorista työttömyysturva oli tärkein käyttövaralähde 86 % haastatelluista. Työttömistä nuorista kolme prosenttia mainitsi tärkeimpänä käyttövarojen lähteenä toimeentulotuen. Naiset ja miehet erosivat ryhmänä toisistaan työttömyysturvan tärkeyden suhteen. Naisista työttömyysturvan mainitsi tärkeimpänä käyttövaralähteenä 10 % haastatelluista ja miehistä puolestaan 14 %. Työttömyysturvan osuus

käyttövaralähteenä korostui myös ikäryhmässä 20 -24 -vuotiaat, joista joka viides mainitsi työttömyysturvan tärkeimmäksi käyttövaralähteekseen.

Opintorahaa haastatelluista nuorista oli saanut viimeisen kahdentoista kuukauden aikana 26 % vastanneista. Opintorahan kohdalla muista poikkeavina ryhminä nousivat esiin 20 -24 -vuotiaat, joista 44 % oli saanut opintorahaa sekä ylioppilaat, joista 64 % oli saanut opintorahaa viimeksi kuluneen vuoden aikana. Opintotuen saamisen suhteen ei ole tapahtunut merkittävää muutosta kahden viimeksi kuluneen vuoden aikana. Kelan kautta opintotukea sai vuonna 1994 hieman useampi kuin joka neljäs nuori. Opintolainaa oli saanut viimeisen kahdentoista kuukauden aikana 7 % haastatelluista. Ikäryhmässä 20 -24 -vuotiaat opintolainaa oli hyödyntänyt 12 % kaikista. Sama jakauma tuli esiin myös koululaisten ja opiskelijoiden kohdalla, joista 12 % oli saanut opintolainaa viimeksi kuluneen vuoden aikana.

Työmarkkinatukea/ peruspäivärahaa oli haastatelluista nuorista saanut viimeksi kuluneen 12 kuukauden aikana 16 % haastatelluista. Peruspäivärahan kohdalla korostui erityisesti ikäryhmä 20 - 24 -vuotiaat, joista lähes kolmannes oli saanut viimeksi kuluneen vuoden aikana työttömyysturvan peruspäivärahaa (ml. työmarkkinatuki). Työttömistä tai lomautetuista nuorista oli barometrin mukaan peruspäivärahaa saanut viimeksi kuluneiden 12 kuukauden aikana 54 % vastanneista. Nuoret ovatkin tulleet entistä merkittävämmäksi Kelan asiakasryhmäksi. Osaltaan tähän on vaikuttanut juuri nuorten työttömyys. Barometrin antama tulos nuorten kohdalla työttömyysturvan peruspäivärahan saamisen suhteen vastaa varsin hyvin Kelan tilastointia vuodelta 1994. Tuolloin peruspäivärahaa sai 20 - 24 -vuotiaista nuorista jo lähes kolmannes. (Sosiaalivakuutus 4. 1995)

Työttömyyspäivärahaa oli kaikista haastatelluista nuorista saanut 11 % vastanneista. Työttömistä tai lomautetuista työttömyyspäivärahaa oli saanut viimeksi kuluneen vuoden aikana 44 % vastanneista. Työttömyyspäivärahan kohdalla barometrissä nousivat esiin myös ikäryhmä 25 - 29 -vuotiaat, sekä ammattikoulun tai ammattikorkeakoulun/ -opiston suorittaneet, joiden kohdalla joka viides oli saanut työttömyyspäivärahaa viimeksi kuluneiden 12 kuukauden aikana.

Toimeentulotukea kaikista vastanneista nuorista oli saanut viimeisen vuoden aikana joka kymmenes. Toimeentulotuen saamisen kohdalla muista ryhmistä nousivat esiin työttömät sekä ikäryhmä 20 - 24 -vuotiaat. Näistä työttömistä oli toimeentulotukea saanut 29 % vastanneista ja ikäryhmässä 20 - 24 -vuotiaat toimeentulotukea oli saanut joka viides vastanneista. Sairauspäivärahaa oli saanut kaikista vastanneista 4 % ja vanhempainpäivärahaa 6 % kaikista. Vanhempainpäivärahan kohdalla

muista poikkesi luonnollisesti vanhin haastateltu ikäryhmä (25 - 29 -vuotiaat), jossa vanhempainpäivärahaa oli saanut 14 % barometriin vastanneista. Kotihoidontukea vastanneista oli saanut viimeksi kuluneen vuoden aikana 6 % vastanneista.

Eniten barometrissä haastatellut nuoret olivat saaneet opintorahan jälkeen yhteiskunnan tukimuodoista asumistukea. Asumistukea oli viimeksi kuluneen 12 kuukauden aikana saanut lähes neljännes (24 %) kaikista vastanneista. Eri ryhmistä asumistukea oli saanut naisista 27 %, miehistä 20 %, 20 - 24 -vuotiaista 44 % sekä työttömistä tai lomautetuista nuorista 35 %. Selkeästi eniten asumistuki oli kohdentunut koulutustaustaltaan ylioppilaisiin, joista asumistukea oli saanut viimeksi kuluneen vuoden aikana 54 % vastanneista.

Vuoden 1996 nuorisobarometrissä esitettyyn kysymykseen "oletko saanut jotakin seuraavista tuista viimeksi kuluneen 12 kuukauden aikana" haastatellut nuoret vastasivat seuraavasti:

	kyllä	ei	EOS
Opintorahaa	26 %	73 %	1 %
Opintolainaa	7 %	92 %	1 %
Peruspäivärahaa/työmarkkinatukea	16 %	84 %	0 %
Työttömyyspäivärahaa	11 %	89 %	0 %
Toimeentulotukea	11 %	88 %	1 %
Sairauspäivärahaa	4 %	95 %	1 %
Vanhempainrahaa	6 %	93 %	1 %
Kotihoidontukea	6 %	93 %	1 %
Asumistukea	24 %	75 %	1 %
Saanut muuta tukea	5 %	93 %	2 %

Nuorilta kysyttiin myös vuoden 1996 barometrin yhteydessä sitä, kuinka suuri mahdollisen kansalaispalkan tulisi olla kuukaudessa, jotta se olisi riittävä toimeentulon kannalta. Vastanneista nuorista suurin osa katsoi mahdollisen kansalaispalkan suuruudeksi 3000 - 3999 markkaa. Vastanneista nuorista 28 % sijoitti toimeentulon kannalta riittävän kansalaispalkan juuri tähän suuruusluokkaan. Seuraavaksi eniten mainintoja sai suuruusluokka 4000 - 4999, jonka katsoi toimeentulon kannalta riittäväksi joka viides vastanneista nuorista. Vastaavasti suuruusluokan 2000- 2999 markkaa kuukaudessa katsoi toimeentulon kannalta riittäväksi 17 % vastanneista. Palkansaajien kohdalla joka kolmas vastanneista katsoi toimeentulon kannalta riittäväksi tuloluokan 4000 - 4999 markkaa kuukaudessa. Muuten eri ryhmien välillä ei muodostunut haastattelussa merkittäviä eroja suhtautumisessa kansalaispalkan suuruuteen.

Kysymyksen "kuinka suuren kansalaispalkan tulisi olla kuukaudessa, jotta se olisi toimeentulon kannalta riittävä" kohdalla nuorten vastaukset jakautuivat seuraavasti:

	1-1999	2000-2999	3000-3999	4000-4999	5000-5999	6000- EOS	
kaikki	4%	17 %	28 %	20 %	11 %	6 %	14%
mies	4%	15 %	31 %	18 %	11 %	7 %	14%
nainen	5 %	20 %	25 %	22 %	10 %	5 %	14%

NUORTEN MAAILMANKUVAN LÄHTEET

Vuoden 1996 nuorisobarometrissä tarkasteltiin myös nuorten maailmankuvaan eniten vaikuttaneita ja vaikuttavia tahoja. Vuoden 1995 barometrissä oli suhteellisen laaja nuorten yleisiä arvoja ja asenteita peilaava kysymysten sarja, jota täydentää tämän vuoden haastattelun yhteyteen sijoitetut maailmankuvan lähteitä selvittävät kysymykset. Barometrissä tiedusteltiin nuorilta mielipidettä siihen kuinka paljon eri tahot ovat vaikuttaneet heidän ajatuksiinsa. Eri vaihtoehtoina haastattelussa annettiin vanhemmat, sukulaiset, opettajat, lehdistö, ystävät /kaverit, televisio / radio, poliitikot, viranomaiset, kirkko / uskonto sekä jokin muu taho.

Nuorten ajatuksiin tai maailmankuvaan vaikuttaa selkeästi eniten vanhemmat. Haastatelluista nuorista 24 % katsoi, että vanhemmat ovat vaikuttaneet heidän ajatuksiinsa paljon. Jonkin verran vanhempain katsoi vaikuttaneen omiin ajatuksiinsa puolet haastatelluista nuorista ja neljännes katsoi, ettei vanhemmilla ollut ollut vaikutusta heidän ajatteluunsa.

Vanhempien jälkeen nuoret katsoivat kaverien ja ystävien vaikuttaneen omaan ajatteluunsa. Ystävien ja kavereiden roolia korosti 16 % vastanneista ja 57 % vastanneista katsoi kavereiden vaikuttaneen jonkin verran omaan ajatteluunsa. Vanhempien sekä ystävien ja kavereiden jälkeen nuorten ajatuksiin barometrin mukaan vaikuttavat seuraavaksi eniten eri tiedotusvälineet. Television ja radio vastanneista nuorista puolet katsoi vaikuttaneen omaan ajatteluunsa joko paljon tai jonkin verran. Vastaavasti lehdistön ilmoitti vaikuttaneen ajatuksiinsa paljon tai jonkin verran 37 % vastanneista.

Tiedotusvälineiden kohdalla erottuu selkeästi kaksi eri ryhmää muista. Vanhin (25 - 29 -vuotiaat) tutkimuksessa mukana oleva ryhmä katsoi tiedotusvälineiden osuuden omien ajatustensa kannalta muita selkeästi merkittävämmäksi. Tässä ryhmässä television / radion katsoi vaikuttaneen omiin ajatuksiinsa paljon tai jonkin verran 59 % vastanneista; lehdistön kohdalla vastaava luku oli 43 %. Tiedotusvälineiden kohdalla myös koulutustausta vaikutti nuorten arvioihin niiden vaikutuksesta omiin ajatuksiinsa. Koulutustaustaltaan ylioppilastutkinnon suorittaneista katsoi television / radion vaikuttaneen omiin ajatuksiinsa paljon tai jonkin verran 60 % vastanneista. Lehdistön kohdalla vastaava ryhmä katsoi sen vaikuttaneen paljon tai jonkin verran 51 % vastanneista.

Nuorten lähipiirin, vanhempien ja ystävien, sekä tiedotusvälineiden ohella barometrissä tiedusteltiin myös yhteiskunnallisten tahojen roolia nuorten maailmankuvan muokkaajina. Barometrissä tiedusteltiin haastatelluilta nuorilta opettajain, poliitikkojen, viranomaisten sekä uskonnon ja kirkon vaikutusta heidän ajatteluunsa. Opettajain nuorista katsoi paljon tai jonkin verran vaikuttaneen omaan ajatteluunsa vajaa puolet (47 %) vastanneista. Koululaisista ja opiskelijoista opettajain vaikutus korostui; tästä ryhmästä yli puolet (54 %) katsoi opettajain vaikuttaneen ajatuksiinsa paljon tai jonkin verran.

Opettajain ohella muiden yhteiskunnallisten tahojen nuoret eivät juurikaan katsoneet vaikuttaneen ajatteluunsa. Haastatelluista nuorista ainoastaan 1 % katsoi poliitikkojen vaikuttaneen paljon omaan ajatteluunsa. Puolestaan 83 % vastanneista katsoi, että poliitikoilla oli vähän tai ei lainkaan vaikutusta heidän ajatteluunsa. Vähäisen vaikutuksen kohdalla muista ryhmistä poikkesi barometrissä vanhin vastaajaryhmä; 25 - 29 -vuotiaista 76 % katsoi, että poliitikoilla oli vähän tai ei lainkaan vaikutusta heidän ajatteluunsa.

Haastateltujen nuorten käsitys viranomaisten vaikutuksesta heidän ajatteluunsa on varsin pitkälti samankaltainen kuin poliitikkojenkin kohdalla. Haastatelluista 1 % katsoi viranomaisten vaikuttaneen omaan ajatteluunsa paljon; puolestaan 83 % katsoi, että viranomaisilla oli vähän tai ei lainkaan vaikutusta. Kirkon ja uskonnon kohdalla jakauma oli myös varsin pitkälle samankaltainen. Kirkon tai uskonnon katsoi haastatelluista vaikuttaneen paljon tai jonkin verran omaan ajatteluunsa 17 % vastanneista. Nuorista puolestaan 82 % katsoi, että kirkolla ja uskonnolla oli vähän tai ei lainkaan vaikutusta heidän ajattelunsa hahmottumiseen. Muista ryhmistä kirkon ja uskonnon vaikutuksen arvioinnin suhteen muista ryhmistä erosivat naiset, joista 78 % katsoi kirkon ja uskonnon vaikutuksen vähäiseksi tai olemattomaksi. Samoin ikäryhmässä 25 - 29 -vuotiaat kirkon vähäisen vaikutuksen oman ajattelun kannalta totesi 77 % vastanneista.

NUORTEN SUHDE TIEDOTUSVÄLINEISIIN

Vuoden 1996 ensimmäisessä nuorisobarometrissä tarkasteltiin myös nuorten suhdetta tiedotusvälineisiin, eri tiedotusvälineiden käyttöä sekä nuorten käsityksiä niiden luotettavuudesta. Nuorilta kysyttiin barometrissä sitä, minkä tiedotusvälineen kautta he pääasiallisesti seuraavat ajankohtaisia tapahtumia. Vaihtoehtoina kysymyksen yhteydessä annettiin televisio, radio, sanomalehdet, viikkolehdet, tietoverkot sekä jokin muu kanava. Ajankohtaisia tapahtumia nuoret seuraavat pääasiallisesti televisiosta; peräti 68 % haastatelluista mainitsi television pääasialliseksi kanavaksi ajankohtaisten tapahtumien seuraamisen suhteen. Seuraavaksi yleisin tiedotusväline ajankohtaisten tapahtumien seuraamiseksi oli sanomalehdistö, jonka runsas neljännes mainitsi pääasialliseksi ajankohtaisten tapahtumien seuraamisen välineeksi.

Televisio ja sanomalehdet nousivat selkeästi muiden tiedotusvälineiden yläpuolelle. Radion mainitsi haastatelluista nuorista 4 % pääasialliseksi ajankohtaisten tapahtumien seuraamisen kanavaksi. Viikkolehdet ja tietoverkot saivat alle yhden prosentin osuudet nuorten maininnoissa. Eri ryhmien välillä ei ole barometrin antaman tuloksen mukaan juurikaan eroa suhteessa tiedotusvälineisiin ja niiden käyttöön ajankohtaisten tapahtumien seuraamisessa. Ainoastaan vanhimmassa ikäryhmässä (25 - 29 -vuotiaat) sanomalehdistön osuus oli muilta ryhmiltä korkeampi. Tässä ryhmässä kolmannes mainitsi sanomalehdistön ajankohtaisten tapahtumien seuraamisen pääasialliseksi kanavaksi. Tietoverkot eivät ole saavuttaneet nuorten maailmassa vielä sijaa ajankohtaisten tapahtumien seuraamisen välineenä; ainoastaan 0,1 % haastatelluista mainitsi tietoverkot tässä yhteydessä.

Barometrin kysymykseen "seuraatko Suomen ja maailman ajankohtaisia tapahtumia pääasiassa" saatiin seuraavanlainen jakauma:

	kaikki yhteensä
Televisiosta	68 %
Radiosta	4 %
Sanomalehdistä	28 %
Viikkolehdistä	0,2 %
Tietoverkoista	0,1 %
Muualta	0,1 %

Nuorilta kysyttiin myös sitä, mistä lähteestä he saavat mielestään luotettavimman kuvan maailmasta. Luotettavimman kuvan maailmasta haastatellut nuoret katsoivat saavansa kotimaisilta

televisiokanavilta. Yli puolet (56 %) uskoi saavansa luotettavaa tietoa juuri kotimaisilta televisiokanavilta. Sanomalehdistä katsoi saavansa luotettavimman kuvan kolmannes (33 %) nuorista. Radion arvioi luotettavimmaksi 4 % vastanneista ja ulkomaiset televisiokanavat 3 % vastanneista nuorista. Annetuista vaihtoehtoista prosenttiin tai alle yhden prosentin jäivät viikkolehdet, tietoverkot ja opettajat luotettavina kuvan antajina maailmasta.

"Mistä seuraavista lähteistä saat mielestäsi luotettavimman kuvan maailmasta" kysymykseen saadut vastaukset jakautuivat seuraavasti:

	kaikki
Sanomalehdistä	33 %
Viikkolehdistä	0,3 %
Kotimaisilta televisiokanavilta	56 %
Radiosta	4 %
Ulkomaisilta televisiokanavilta	3 %
Tietoverkoista	1 %
Opettajilta	1 %
Muualta	1 %

Tiedotusvälineiden käytön ja niiden luotettavuuden ohella barometrissä tiedusteltiin haastatelluista myös mielenkiintoisinta tiedonvälityksen kanavaa. Mielenkiintoisimmaksi tiedonvälityksen kanavaksi nuoret nostivat televisoin, jota mielenkiintoisimpana piti 57 % vastanneista. Seuraavaksi mielenkiintoisimmaksi kanavaksi nousi tietoverkot, jota haastatelluista piti kiinnostavimpana lähes viidennes (19 %) vastanneista. Tietoverkot ohittikin mielenkiintoisuutensa suhteen nuorten maailmassa lehdistön, jota piti kiinnostavana tiedonvälityksen kanavana 12 % vastanneista. Näiden kolmen välineen jälkeen tulivat elokuvat/videot, kirjat, radio sekä cd-rom. Tietoverkot nuoret kokevat mielenkiintoiseksi tiedonvälityksen kanavaksi mutta sen luotettavuuden nuoret kokevat hyvin kyseenalaiseksi.

Mielenkiintoisinta tiedonvälityksen kanavaa kysyttäessä tuli eroja myös eri ryhmien kesken. Miehistä televisiota piti mielenkiintoisimpana 52 % ja naisista 61 %. Tietoverkkojen kohdalla sukupuolten välillä oli vieläkin suurempi ero. Miehistä tietoverkot koki mielenkiintoisimmaksi yli neljännes (26 %) vastanneista ja naisista puolestaan 12 %. Ikäryhmittäin tarkasteltuna tietoverkot oli mielenkiintoisin tiedonvälityksen kanava 15 - 19 -vuotiaitten ryhmässä. Näistä tietoverkot koki kiinnostavana kanavana 24 % vastanneista kun taas ikäryhmässä 25 - 29 -vuotiaat koki samalla tavalla 13 % haastatelluista. Koululaisten ja opiskelijoiden kohdalla tietoverkot koettiin myös muita ryhmiä kiinnostavampana

tiedonvälityksen kanavana. Tässä ryhmässä neljännes vastanneista katsoi tietoverkot kiinnostavimmaksi kanavaksi.

Kysymykseen "mikä on mielestäsi mielenkiintoisin tiedonvälityksen kanava" kohdalla nuorten vastaukset jakautuivat seuraavasti:

	kaikki	mies	nainen
Lehdistö	12 %	12 %	12 %
Radio	2 %	1 %	3 %
Televisio	57 %	52 %	61 %
Tietoverkot	19 %	26 %	12 %
Kirjat	4 %	2 %	5 %
Elokuvat / videot	4 %	3 %	5 %
CD-rom	2 %	3 %	1 %

Suosituimmaksi ja nuorten kohdalla luotettavimmaksi tiedotusvälineeksi koetun television kohdalla barometrissä tiedusteltiin haastatelluilta myös heidän eniten seuraamia ohjelmiaan. Haastatelluilta annettiin barometrissä vaihtoehtoina seuraavat ohjelmatyypit: uutiset, sarjaohjelmat, viihdeohjelmat, musiikkiohjelmat, asiaohjelmat, urheiluohjelmat, nuortenohjelmat, elokuvat ja kulttuuriohjelmat. Näistä nuoret saivat valita haastattelussa kaksi eniten seuraamaansa ohjelmaa. Eniten mainintoja saivat uutiset, sarjaohjelmat ja elokuvat, joita haastatelluista nuorista ilmoitti seuraavansa noin 40 %. Näiden jälkeen tulivat urheiluohjelmat, viihdeohjelmat ja asiaohjelmat, joita kutakin tyyppiä kertoi eniten seuraavan noin 20 % vastanneista. Annetuista vaihtoehdoista vähiten seurattuja olivat nuorten oman ilmoituksen mukaan musiikkiohjelmat, nuortenohjelmat ja kulttuuriohjelmat.

Nuorilta kysyttiin barometrissä myös sitä, mistä he kuuntelevat musiikkia. Vaihtoehtoina haastattelussa olivat Radio Suomi, Radio Mafia, kaupalliset radiokanavat, äänitteet ja television musiikkikanavat. Suosituimmaksi lähteeksi musiikin kuuntelun suhteen nousi Radio Mafia, josta vastanneista kolmannes ilmoitti kuuntelevansa pääasiallisesti musiikkia. Seuraavana tuli kaupalliset radiokanavat ja äänitteet, joista edellisestä musiikkia kuunteli pääasiallisesti 28 % vastanneista ja jälkimmäisestä lähteestä 27 % vastanneista. Radio Suomen ja TV:n musiikkikanavat mainitsi pääasialliseksi musiikin kuuntelun kanavaksi noin 4 % vastanneista. Musiikin kuuntelun lähteen kohdalla tuli selviä eroja eri ryhmien välille. Kaupallisia radiokanavia miehistä ilmoitti käyttävänsä pääasiallisesti musiikin kuunteluun 24 % vastanneista kun naisten kohdalla vastaava luku oli 33 %. Kaupallisten radiokanavien kuuntelu näyttää olevan selkeästi sidoksissa nuorten ikään. Kaupallisten kanavien suosio kasvaa vanhemmissa ikäryhmissä: 15 - 19 -vuotiaista musiikkia ilmoitti kuuntelevansa kaupallisilta radiokanavilta 19 % haastatelluista ja ikäryhmässä 25 - 29 -vuotiaat puolestaan 37 % vastanneista.

LOPUKSI

Kolmannen nuorisobarometrin antamat vastaukset nuorten käsityksiin koulutuksesta, työstä ja työttömyydestä ovat varsin pitkälle edellisvuosien kaltaiset. Koulutuksen nuoret kokevat edelleen keskeisimmäksi kanavaksi työmarkkinoille pääsyn suhteen. Koulutukseen hakeutumisen suhteen nuorten asennoitumisessa ei ole tapahtunut muutosta; erityisesti työttömät nuoret ilmaisevat barometrisssä selkeän halukkuutensa hakeutua ammatilliseen koulutukseen tai oppisopimuskoulutukseen lähitulevaisuudessa. Koulutuksen nuoret haluavat barometrin antaman tuloksen mukaan hankkia myös kotimaasta. Edellisvuosien tapaan barometriin haastatellut nuoret eivät ole kovinkaan halukkaita lähtemään opiskelemaan ulkomaille, tai ulkomailla opiskelu ei kuulu heidän tulevaisuuden suunnitelmiinsa.

Puutteellinen koulutus koetaan yleisesti työttömäin nuorten kohdalla myös työllistymisen esteeksi. Muina työllistymisen esteinä nuoret kokevat vähäisen työkokemuksen ja työn puutteen asuinpaikkakunnalla. Yleisiä yhteiskunnallisia tai poliittisia syitä nuoret eivät nostaneet haastattelussa niinkään oman tai yleensä nuorten työllistymisen esteeksi. Vaikka nuoret olivat edellisvuotisessa barometrisssä selkeästi ilmaisseet rasismien yleistyneen omassa keskuudessaan, eivät he kuitenkaan koe ulkomaalaisia Suomessa oman työllistymisen suhteen millään tapaa esteeksi. Nuoret näyttävätkin olevan varsin realistisia suhteessa työllistymisen esteisiin. Samankaltainen realismi näkyy myös nuorten suhtautumisessa työllisyystilanteen parantumiseen. Viimeksi kuluneen puolen vuoden aikana nuoret eivät katso aiempien vuosien tapaan enää yhtä yleisesti työllisyystilanteessa tapahtuneen käännettä parempaan. Samoin nuoret eivät usko myöskään yhtä yleisesti työllisyystilanteen paranevan lähimmän viiden vuoden aikana.

Aiempien barometrien tulokset ovat antaneet kuvan nuorisosta, joka on halukas työttömyyden sijasta aloittamaan työuransa myös poikkeavin keinoin. Nuoret ovat edelleen valmiita ja halukkaista tekemään tilapäistäkin työtä työttömyyden sijasta. Työttömyyttä nuoret eivät koe todellisena olemisen vaihtoehtona, vaan palkkatyö nousee nuorten arvostuksissa työttömyyden edelle. Palkkatyön nuoret ovat barometrin antaman tuloksen mukaan myös valmiit aloittamaan poikkeavin keinoin. Nuoret suhtautuvat työttömyyden sijasta myönteisesti esim. tilapäiseen työhön ja toisaalta ovat valmiit aloittamaan työuran myös normaalipalkkaa pienemmällä korvauksella.

Nuorten tulevaisuuden suunnitelmissa korostui ammatilliseen koulutukseen hakeutuminen. Barometrisssä kysyttiin nuorilta myös suhtautumista ulkomailla työskentelyyn. Ulkomailla työskentely ei nouse

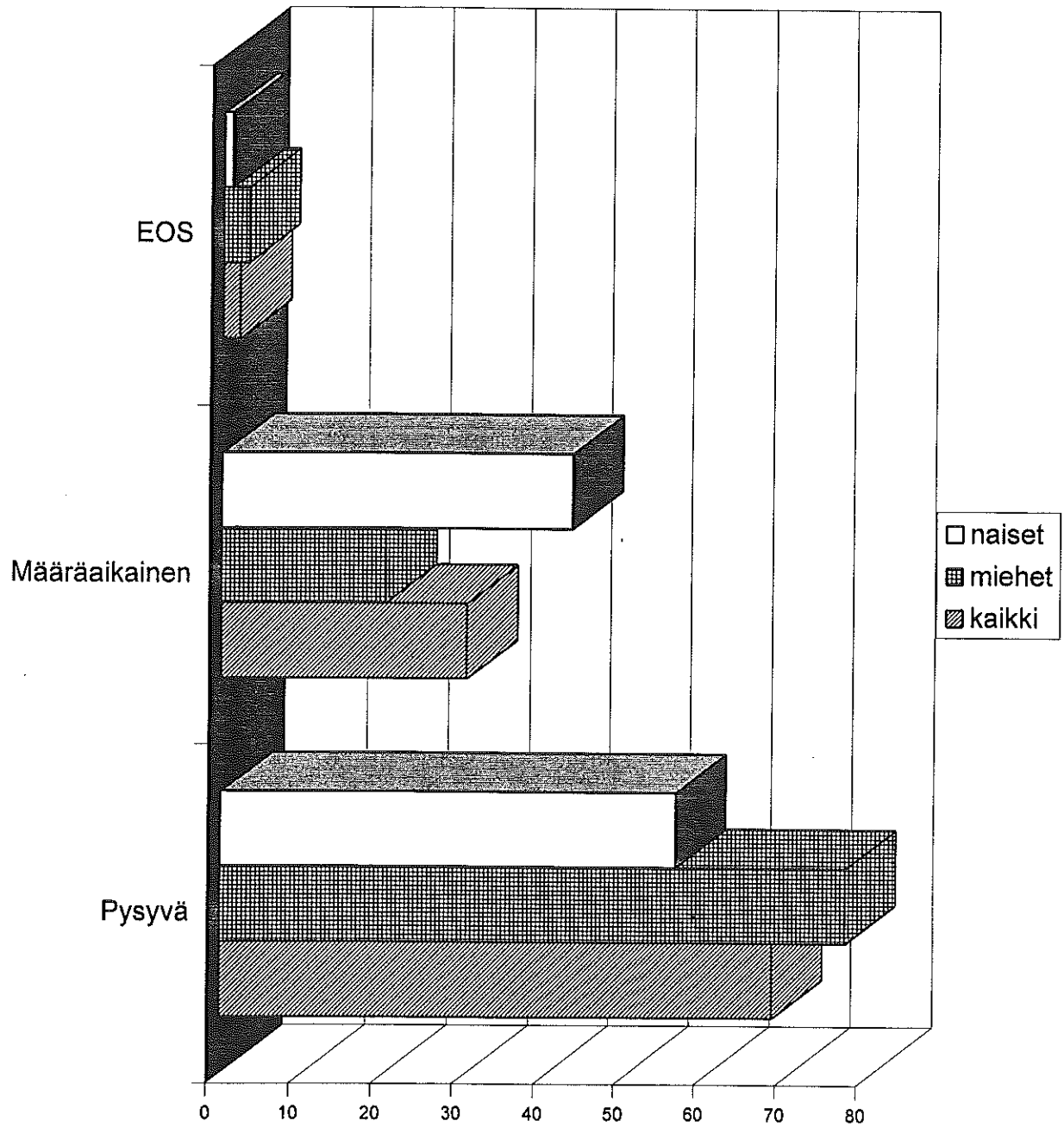
haastateltujen nuorten keskuudessa merkittäväksi tulevaisuuden suunnitelmia hallitsevaksi tekijäksi. Tulevaisuuden suhteen nuorilla ei myöskään ole suuria haluja ryhtyä yrittäjiksi työttömyyden vaihtoehtona.

Nuorisobarometrissä kartoitettiin myös nuorten maailmankuvan lähteitä sekä nuorten suhdetta tiedotusvälineisiin. Oman ajattelunsa kannalta nuoret kokivat keskeisimmiksi vaikuttajiksi oman lähipiirinsä, vanhemmat tai ystävät ja kaverit. Yhteiskunnalliset instituutiot eivät sen sijaan saaneet nuorten keskuudessa oman maailmankuvan muokkaamisen suhteen kovinkaan suurta roolia. Poliitikkoja, viranomaisia tai kirkkoa nuoret eivät kokeneet erityisen merkittävinä oman ajattelunsa muodostumisen suhteen. Tässä suhteessa nuorten asennoituminen noudattaa yleisiä asennemittauksia, joissa juuri omaan lähipiiriin liittyvät arvot ja arvostukset ovat korostuneet yhteiskunnallisten arvojen kustannuksella. Tiedotusvälineistä nuoret seuraavat barometrin antaman tuloksen mukaan säännöllisimmin televisiota ja sanomalehdistöä. Eri tiedonvälityksen kanavista tietoverkkojen kohdalla nuoret pitävät niitä mielenkiintoisina, mutta he eivät kuitenkaan usko tietoverkoista saatavan informaation luotettavuuteen. Mielenkiintoisimpana tiedonvälityksen kanavana tietoverkot mainitsi lähes viidennes nuorista, muuta luotettavuuden suhteen tietoverkkoihin uskoi vain alle prosentti haastatelluista.

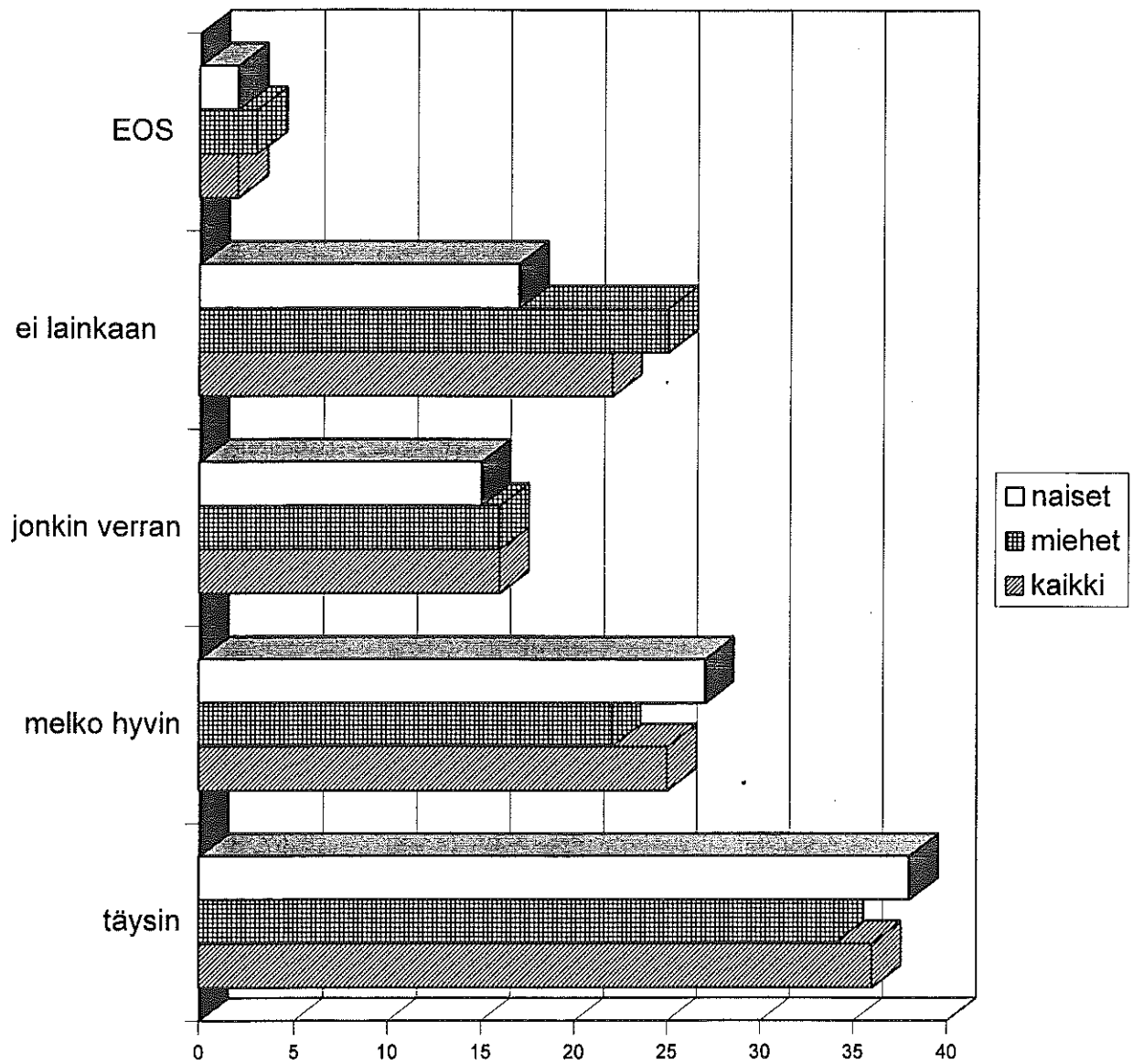
Nuorisobarometrissä selvitettiin myös nuorten suhdetta mahdolliseen kansalaispalkkaan ja sen suuruuteen. Suurin osa vastanneista nuorista sijoitti mahdollisen kansalaispalkan suuruusluokkaan 3000 - 3999 markkaa kuukaudessa. Nuorten toimeentulon yhteydessä barometriin haastateluilta tiedusteltiin myös heidän sosiaaliturvan eri muotojen käyttöä. Opintoraha ja asumistuki olivat suosituimmat sosiaaliturvan eri muodoista nuorten keskuudessa; näitä haastatelluista nuorista oli saanut viimeksi kuluneen vuoden aikana noin neljännes vastanneista. Toimeentulotukea oli haastatelluista nuorista saanut joka kymmenes; työttömistä nuorista lähes kolmannes (29 %).

Vuoden 1996 nuorisobarometrin antama kuva suomalaisista nuorista on hyvin pitkälle samankaltainen kuin aiempienkin vastaavien selvitysten. Koulutus on säilyttänyt keskeisen aseman nuorten elämässä ja tulevaisuuden suunnitelmissa. Koulutuksen nuoret kokevat edelleen johdonmukaisesti keskeisimmäksi kanavaksi oman työmarkkina-asemansa vahvistamiseen. Edellisiin barometreihin verrattuna vuoden 1996 selvitys poikkeaa nuorten tulevaisuuden uskon suhteen. Enää nuoret eivät usko yhtä yleisesti työllisyystilanteen paranevan lähitulevaisuudessa kuin aiemmissa selvityksissä.

Työsuhde pysyvä/määräaikainen

Vastaavatko nykyiset työtehtävät koulutustasi

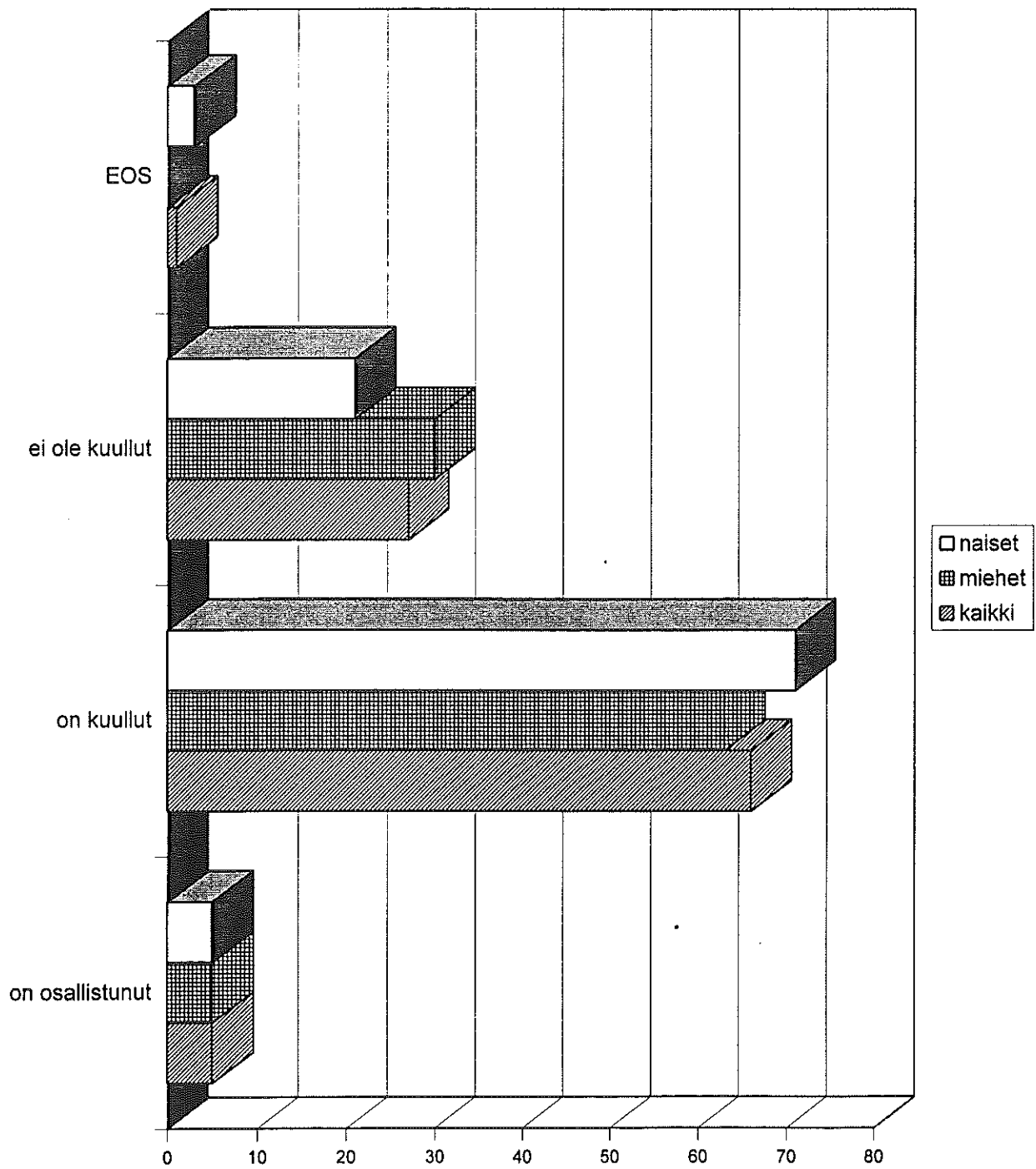
Oman työllistymisen esteet:

<i>Työn puute asuinpaikkakunnalla</i>	<i>58 %</i>
<i>Vähäinen työkokemus</i>	<i>41 %</i>
<i>Puutteellinen koulutus</i>	<i>37 %</i>
<i>Suomessa harjoitettu talouspolitiikka</i>	<i>13 %</i>
<i>Suuret ikäluokat työmarkkinoilla</i>	<i>10 %</i>
<i>Työttömyystukijärjestelmä</i>	<i>9 %</i>
<i>Ulkomaalaiset Suomessa</i>	<i>1 %</i>
<i>Muu/ ei osaa sanoa</i>	<i>16 %</i>

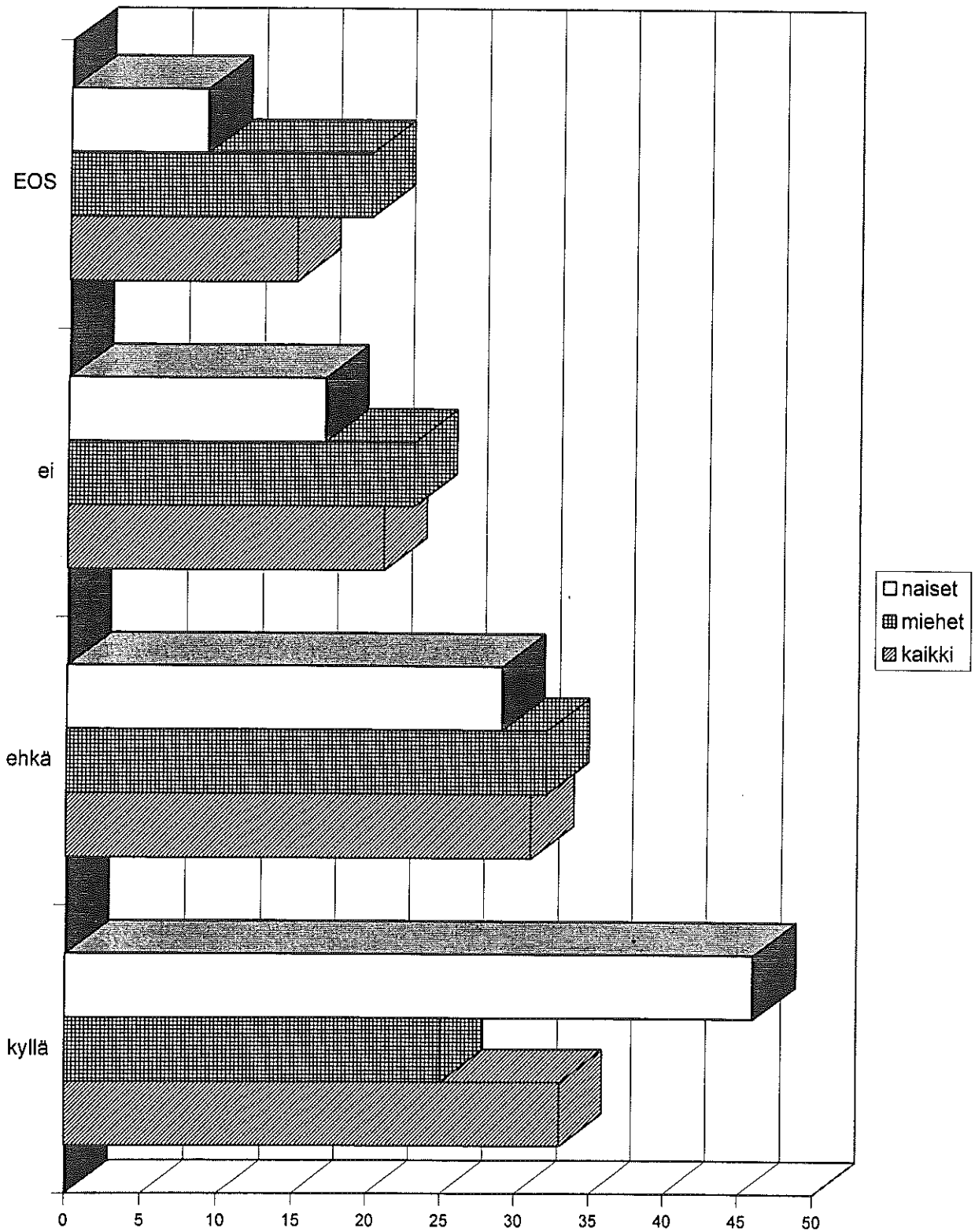
Nuorten työllistymisen esteet:

<i>Vähäinen työkokemus</i>	<i>38 %</i>
<i>Puutteellinen koulutus</i>	<i>37 %</i>
<i>Työn puute asuinpaikkakunnalla</i>	<i>30 %</i>
<i>Suuret ikäluokat työmarkkinoilla</i>	<i>26 %</i>
<i>Suomessa harjoitettu talouspolitiikka</i>	<i>19 %</i>
<i>Työttömyystukijärjestelmä</i>	<i>12 %</i>
<i>Ylikoulutus</i>	<i>2 %</i>
<i>Muu/ ei osaa sanoa</i>	<i>15 %</i>

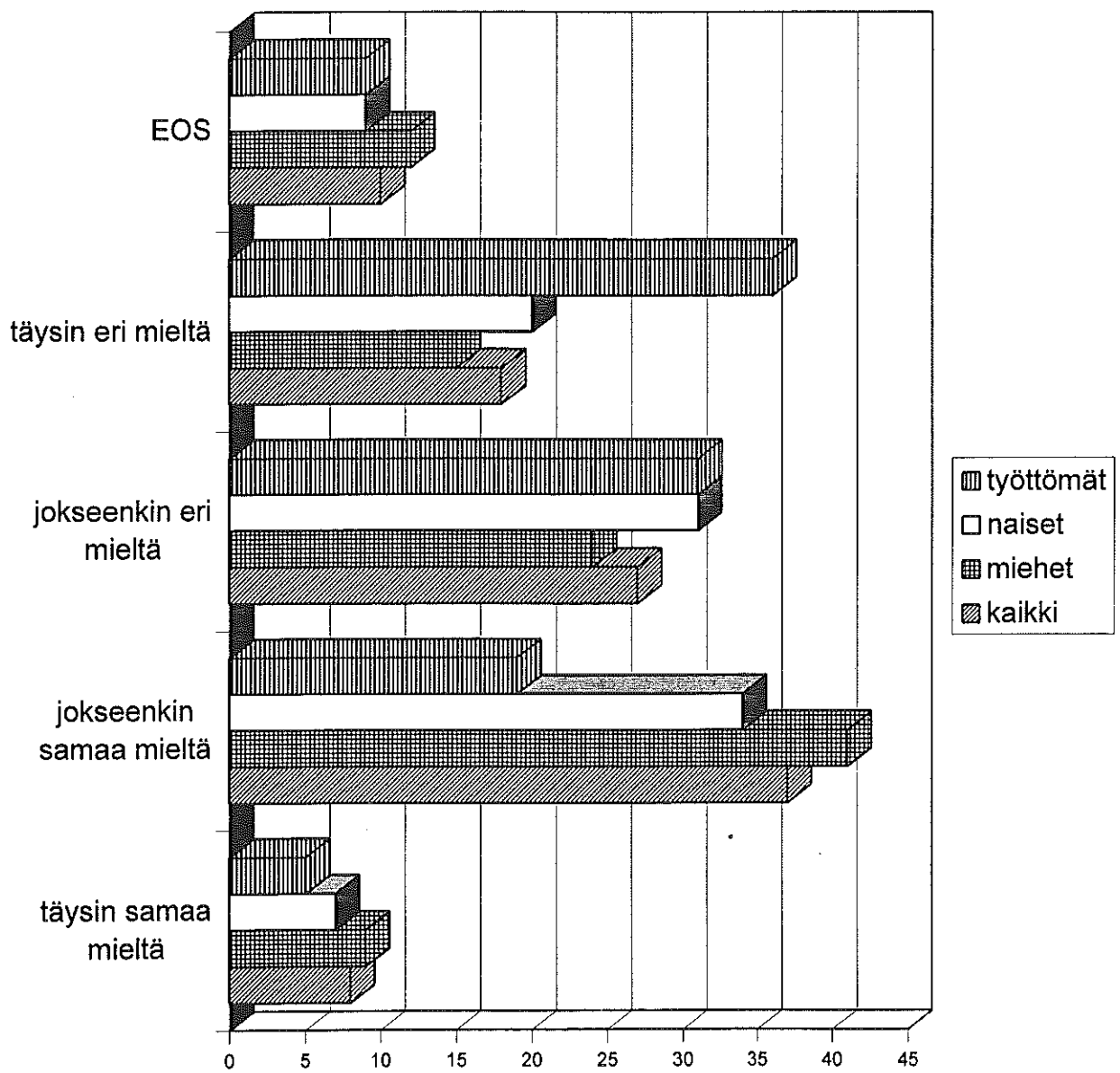
Nuorten työpajat

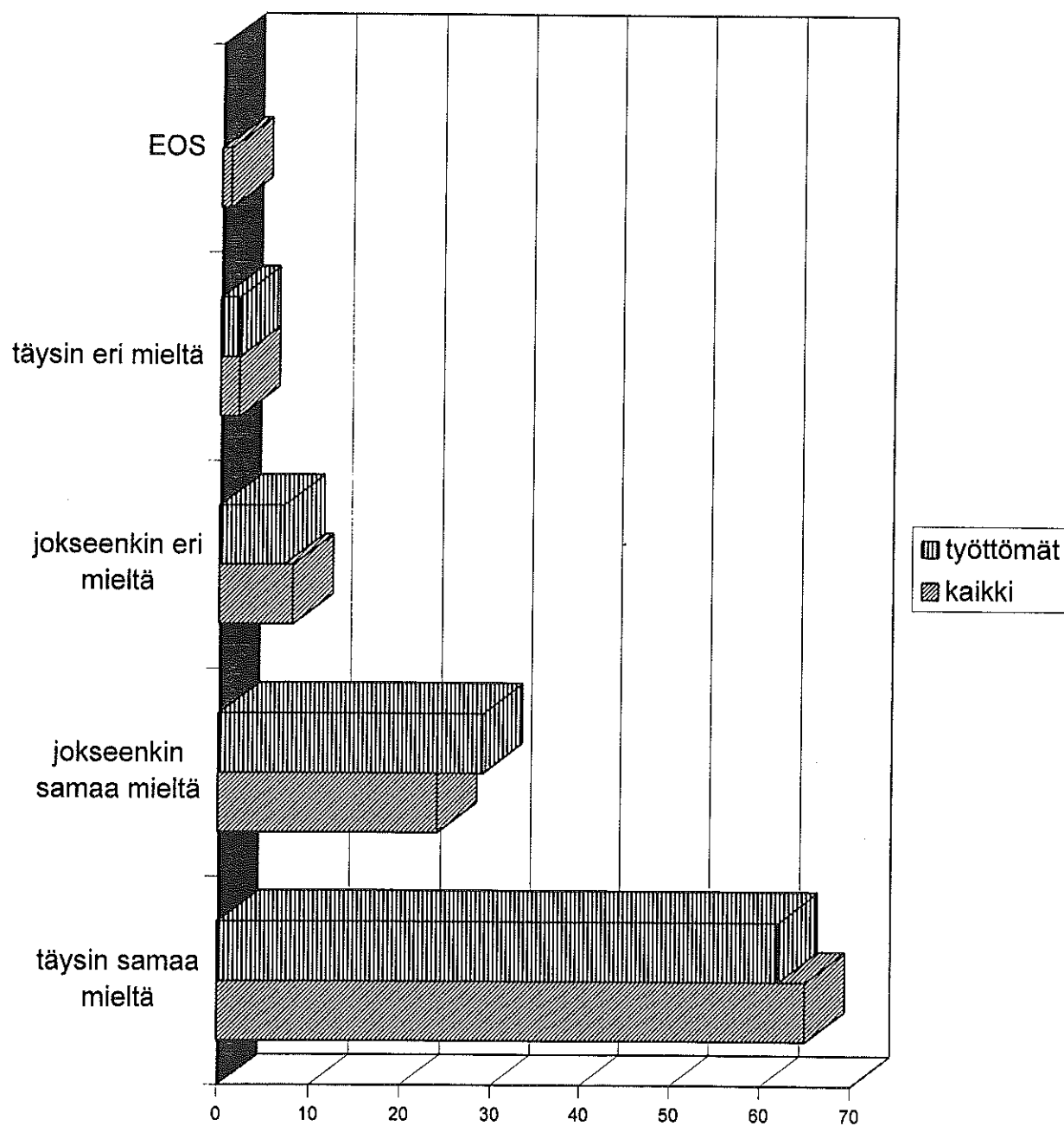
Valmis osallistumaan työpajojen toimintaan

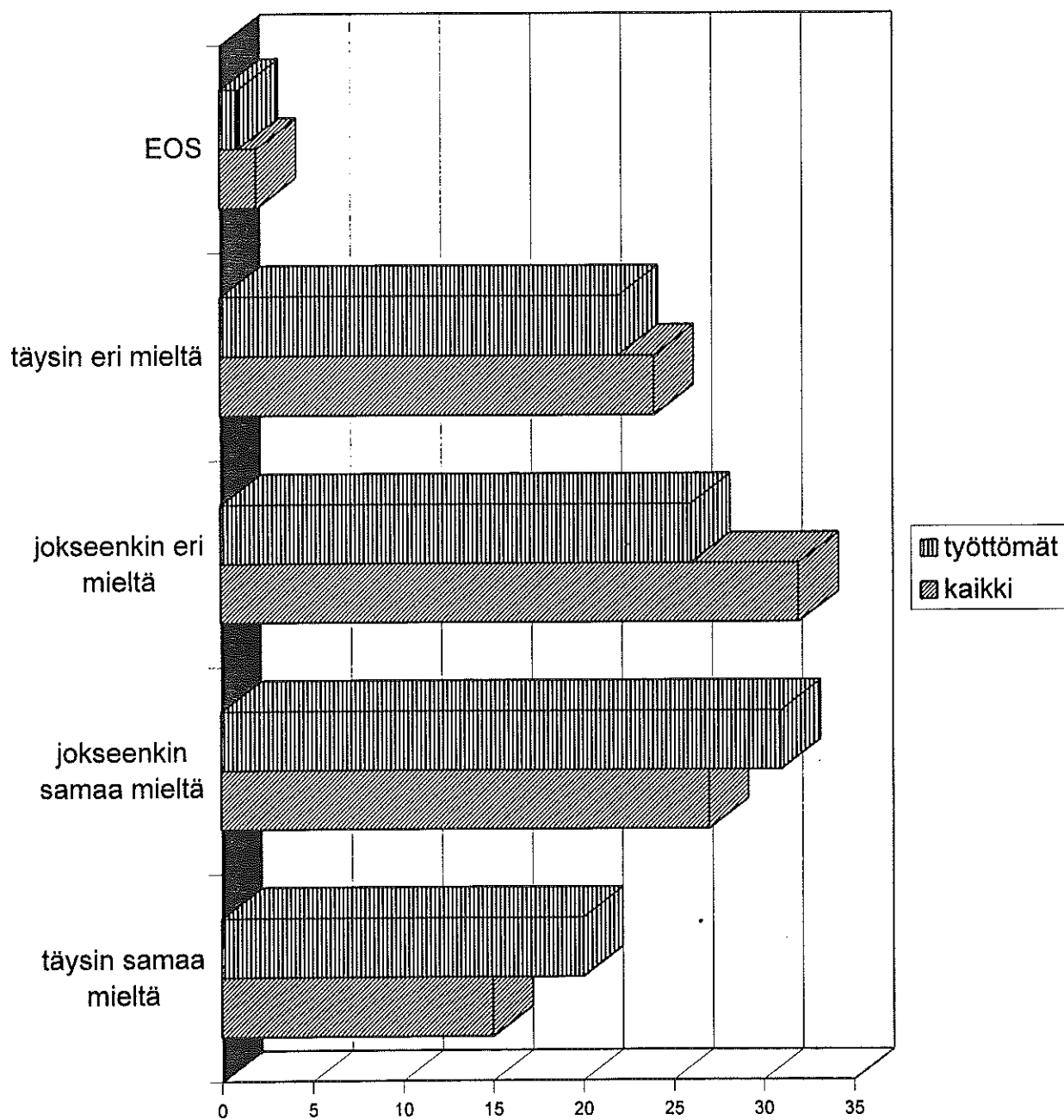
**Viimeksi kuluneen kuuden kuukauden aikana
työnsaantimahdollisuuksissa on tapahtunut käänne
parempaan**

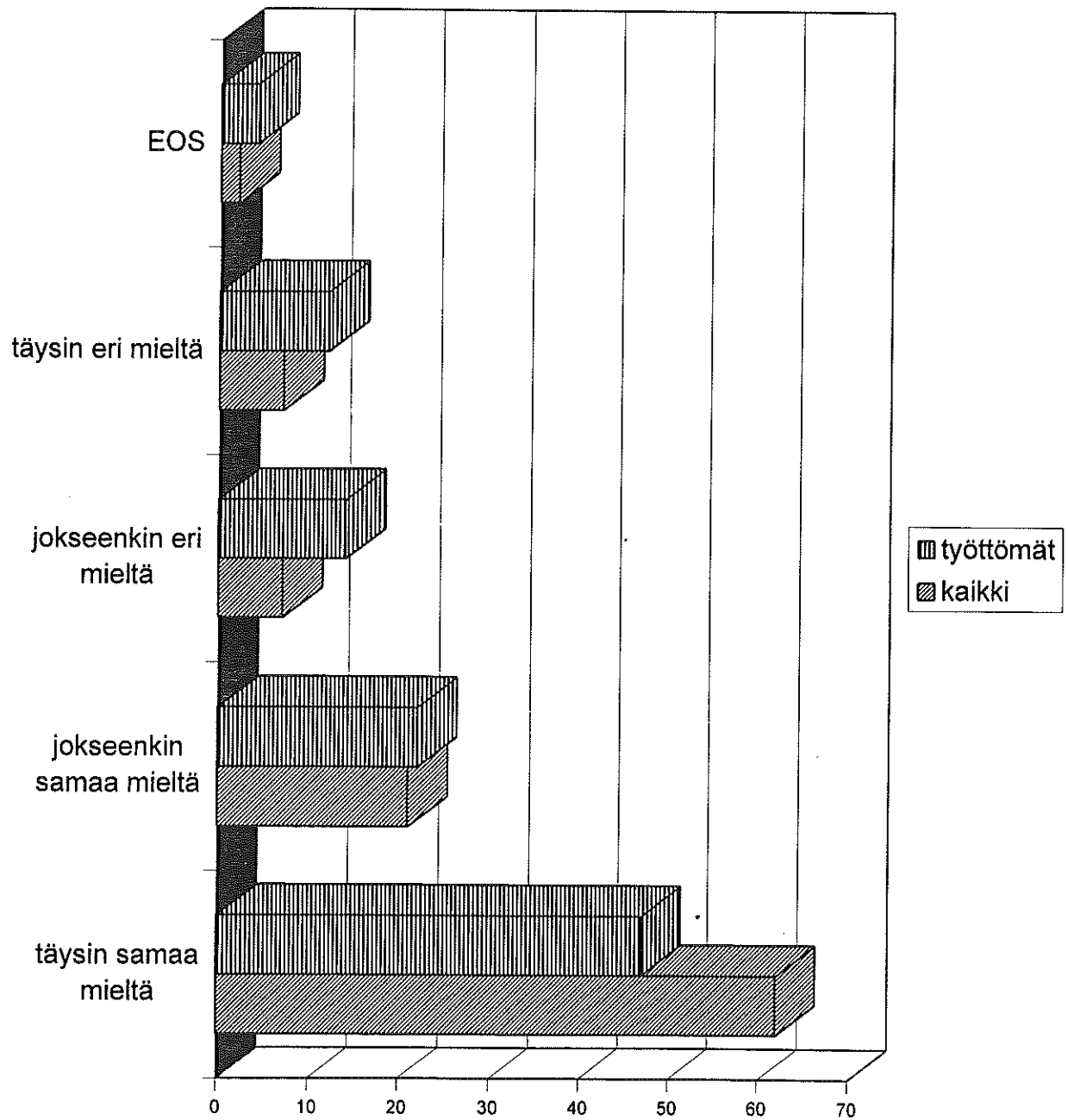
Koulutus parantaa työnsaantimahdollisuuksia

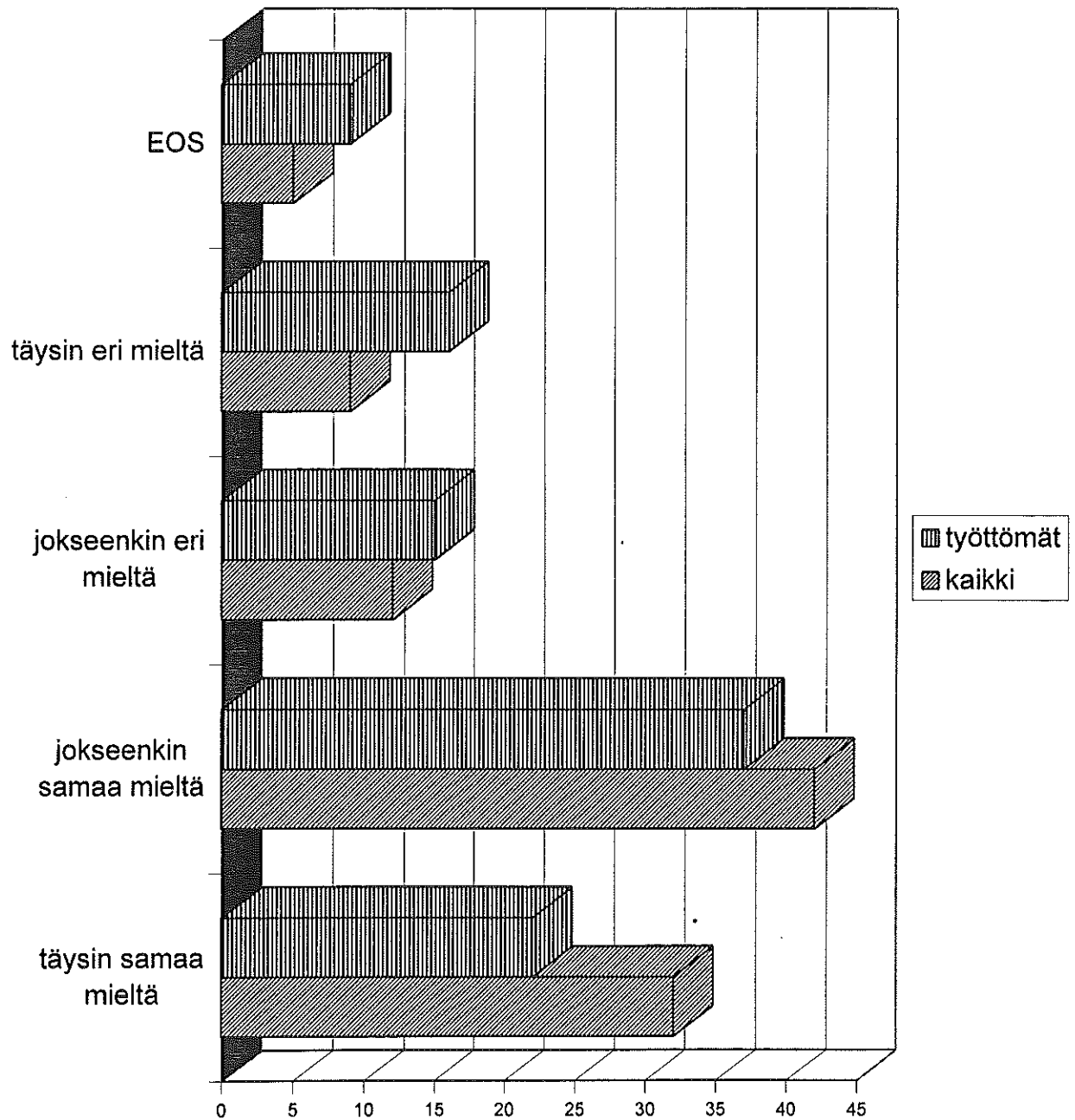
Työttömänä olo ei ole paha asia jos toimeentulo on turvattu

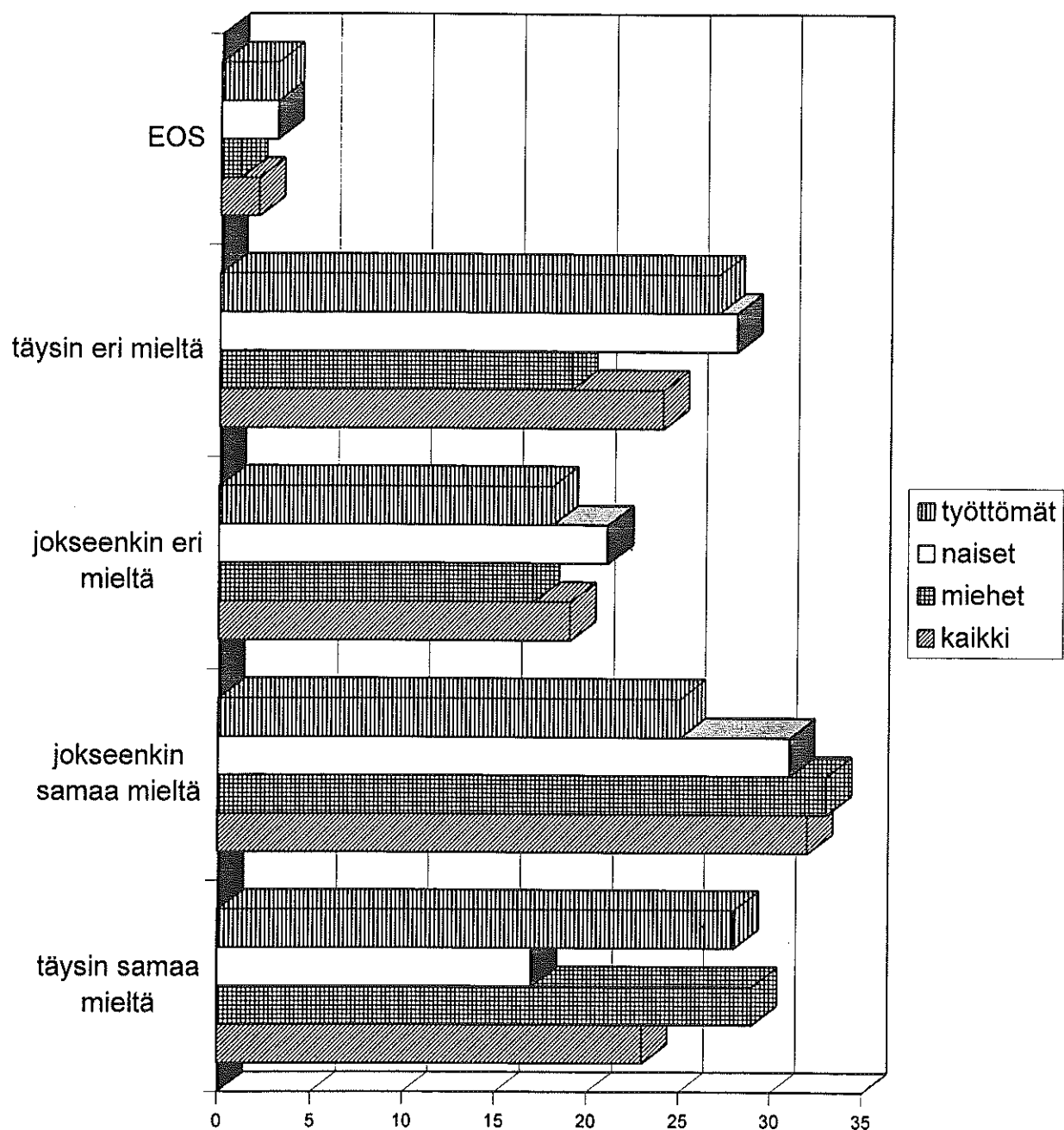
Ottaisin mieluummin tilapäistäkin työtä kuin eläisin
työttömyyskorvauksella

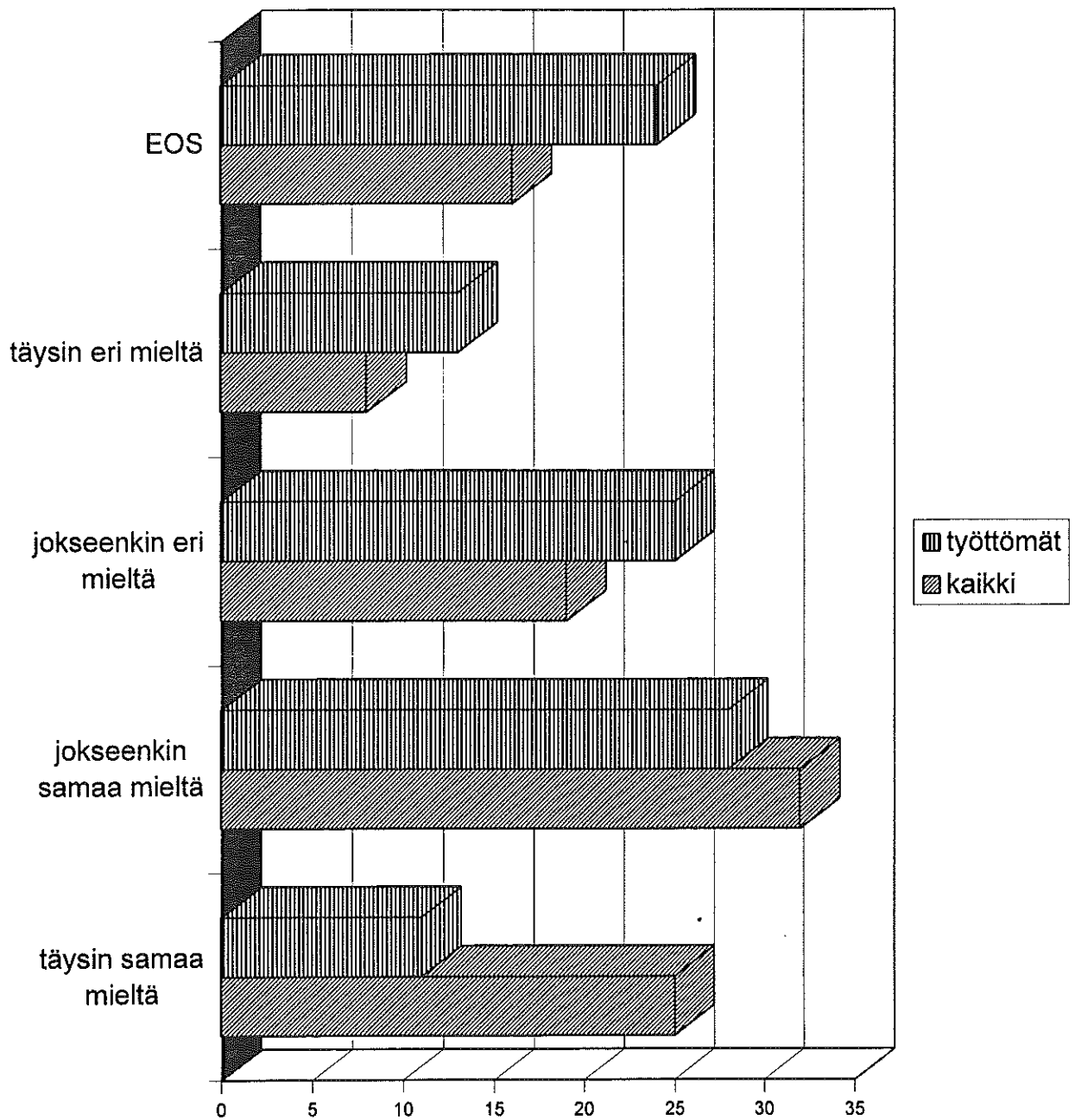
**Työttömyysturvan vastikkeeksi nuorten työttömien
tulisi tehdä jotakin yhteiskuntaa hyödyttävää työtä**

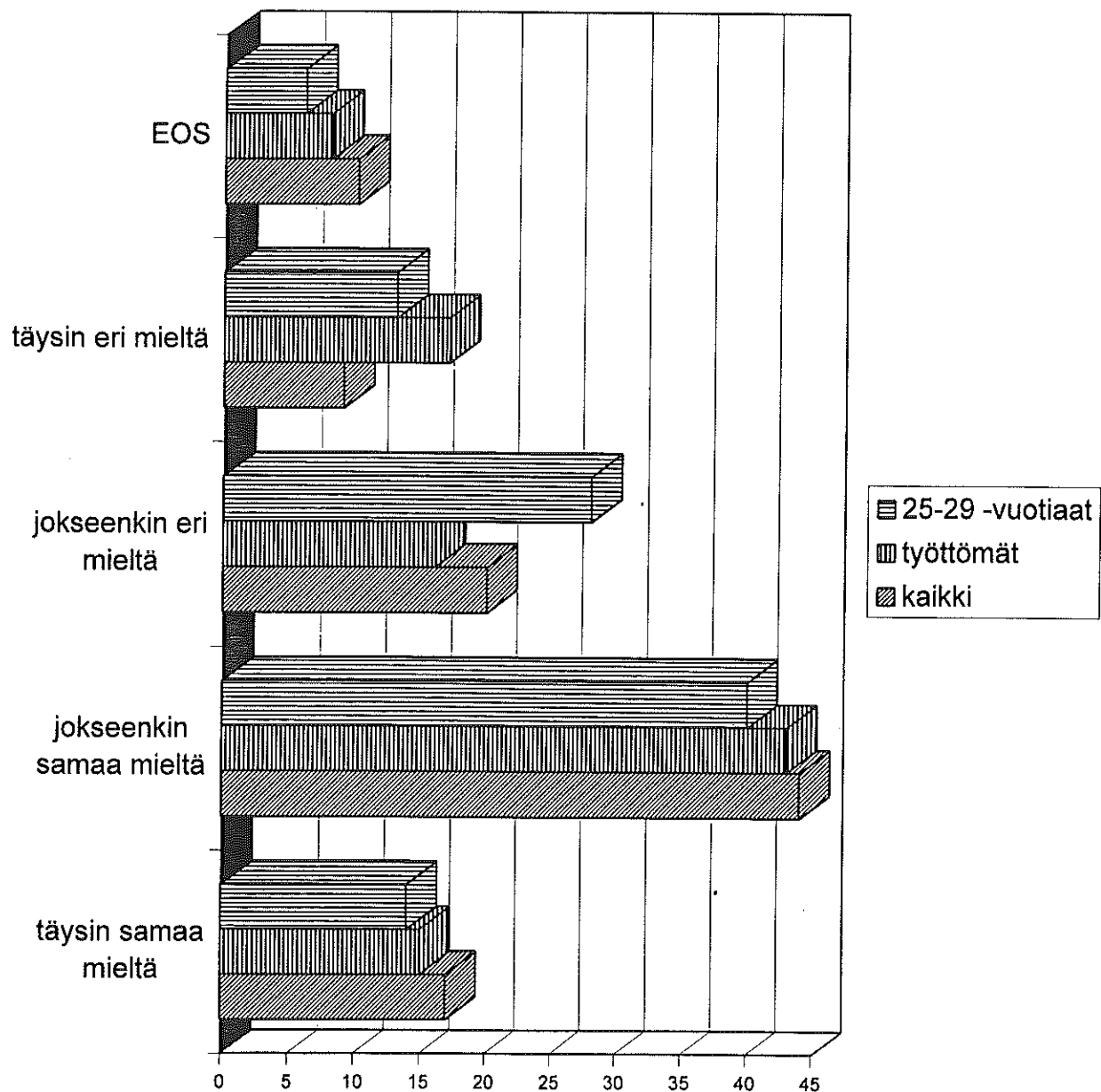
**Työhön tulevan nuoren palkka voisi aluksi olla
pienempi kuin vastaavan tehtävän normaalipalkka**

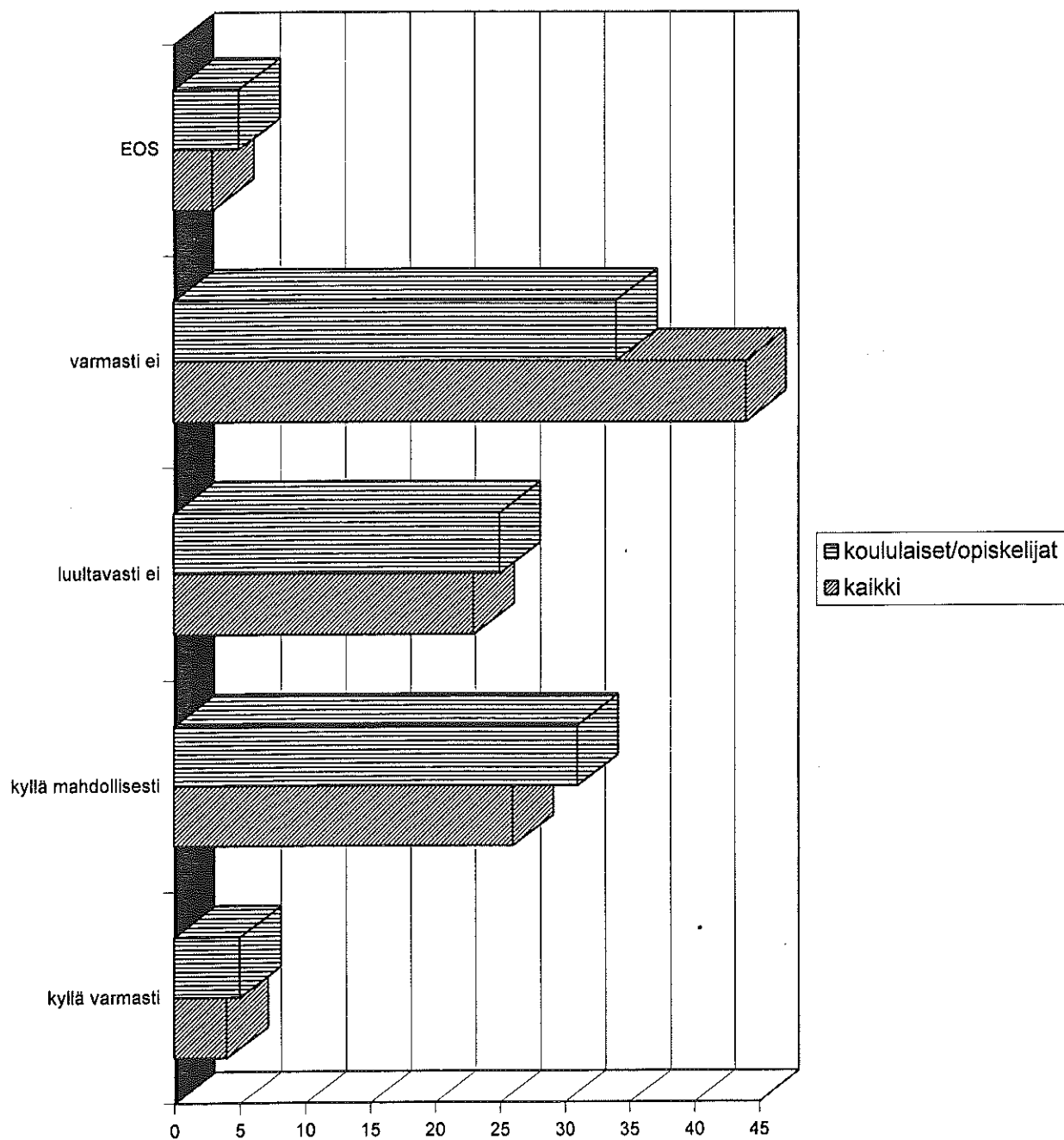
Tulen saavuttamaan vanhempiani paremman yhteiskunnallisen aseman

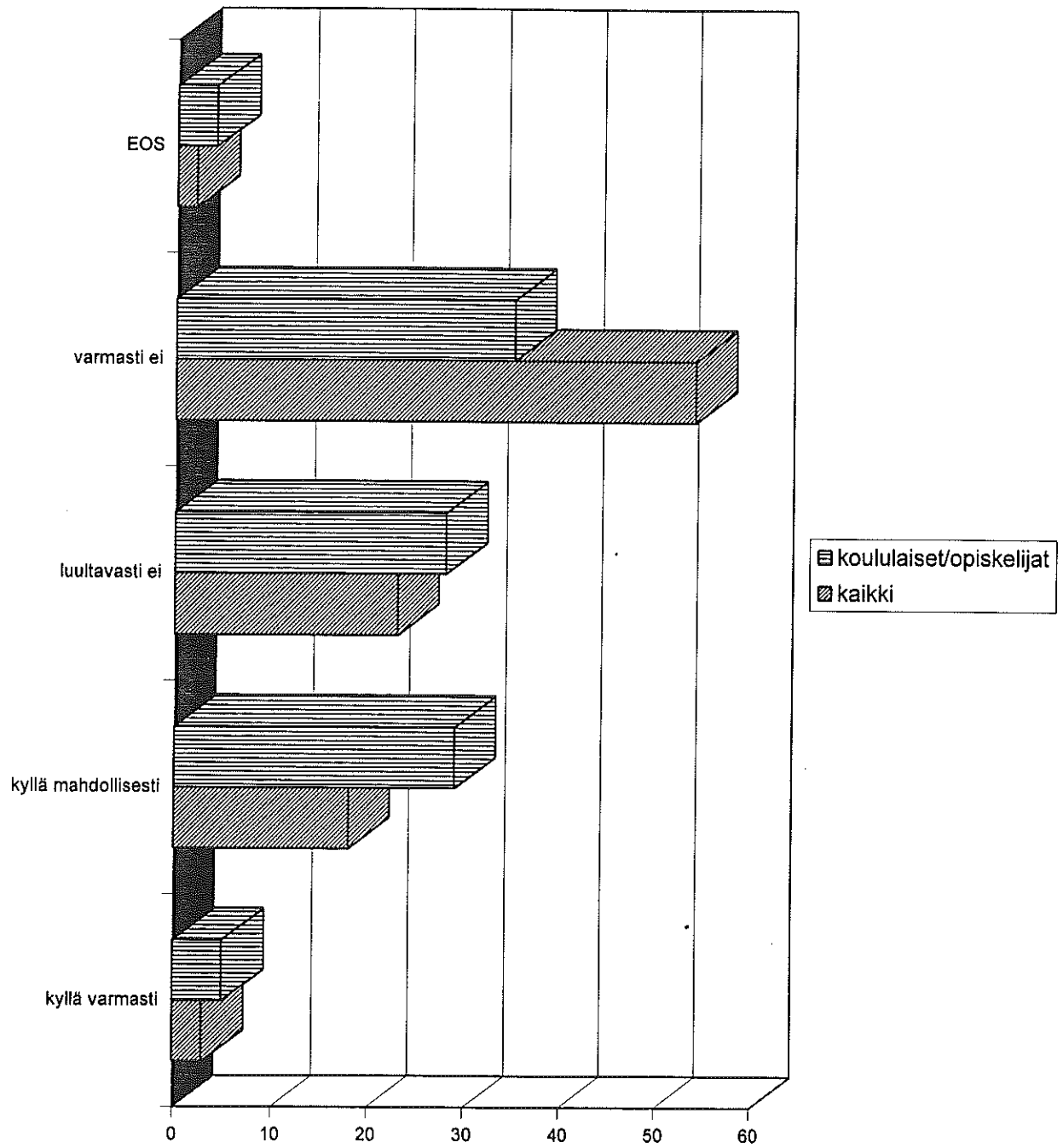
Työllisyystilanne parenee lähimmän viiden vuoden aikana

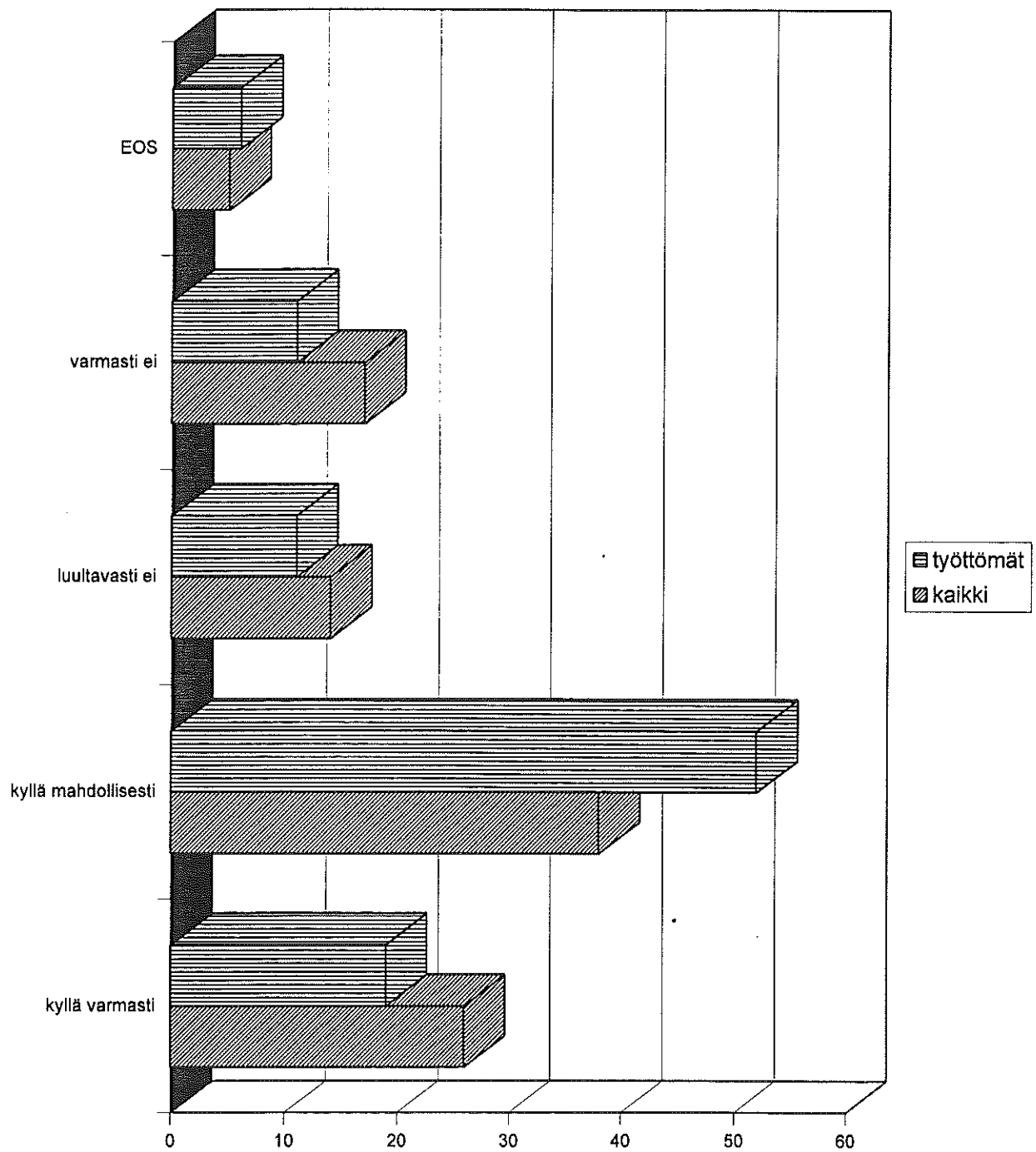
Hakeutua töihin ulkomaille

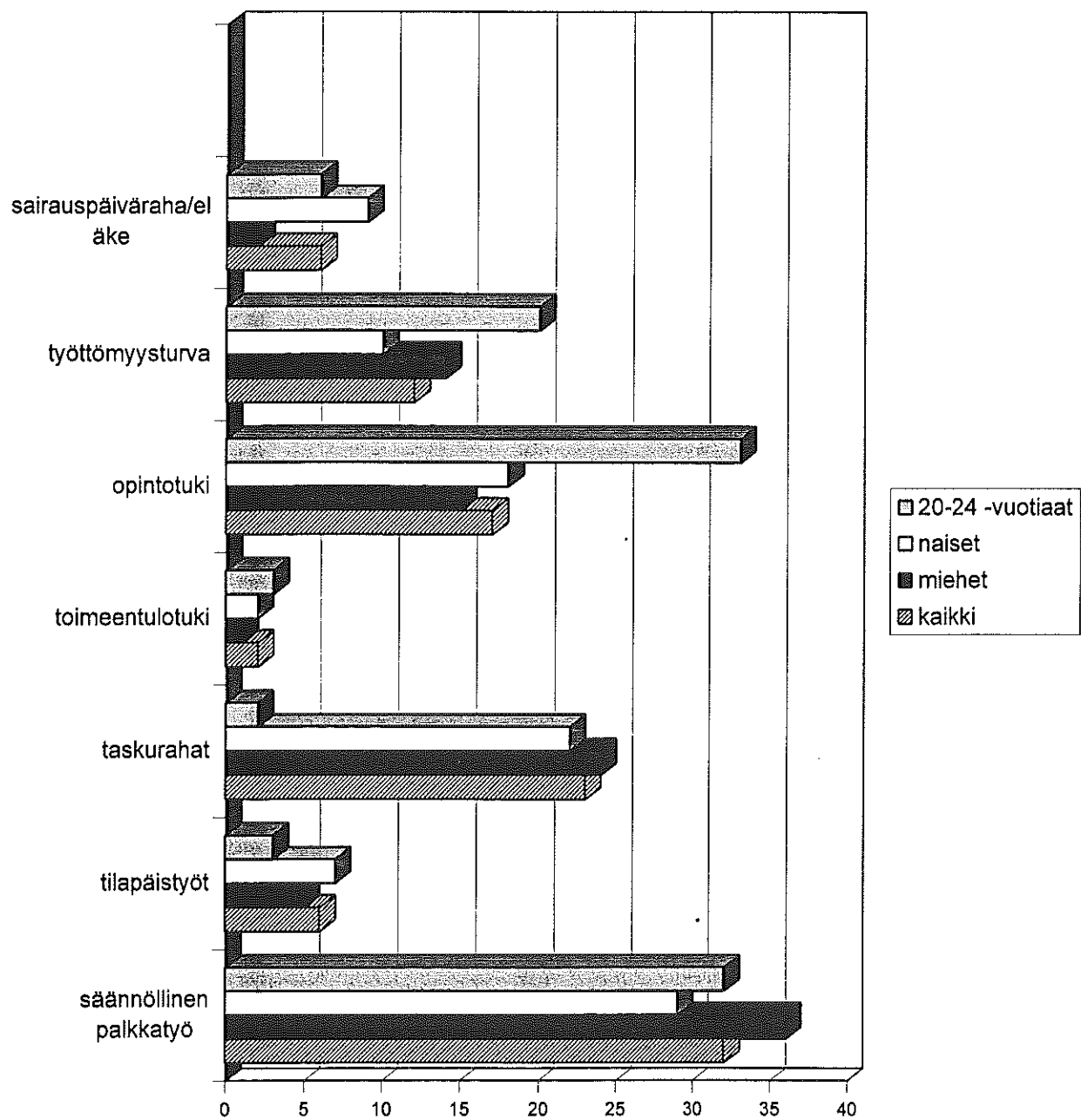
Hakeutua opiskelemaan ulkomaille

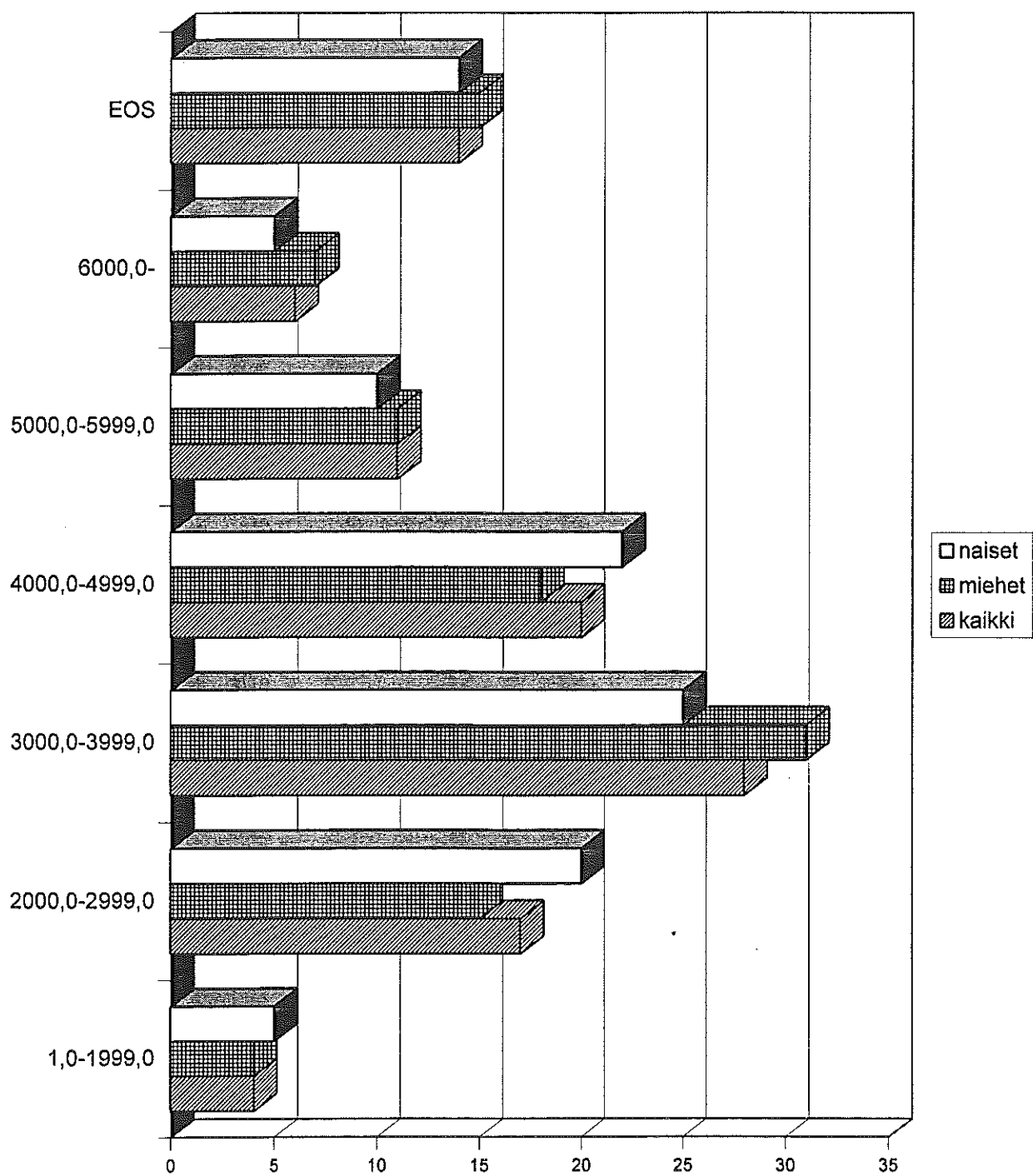
Mennä ammatilliseen koulutukseen

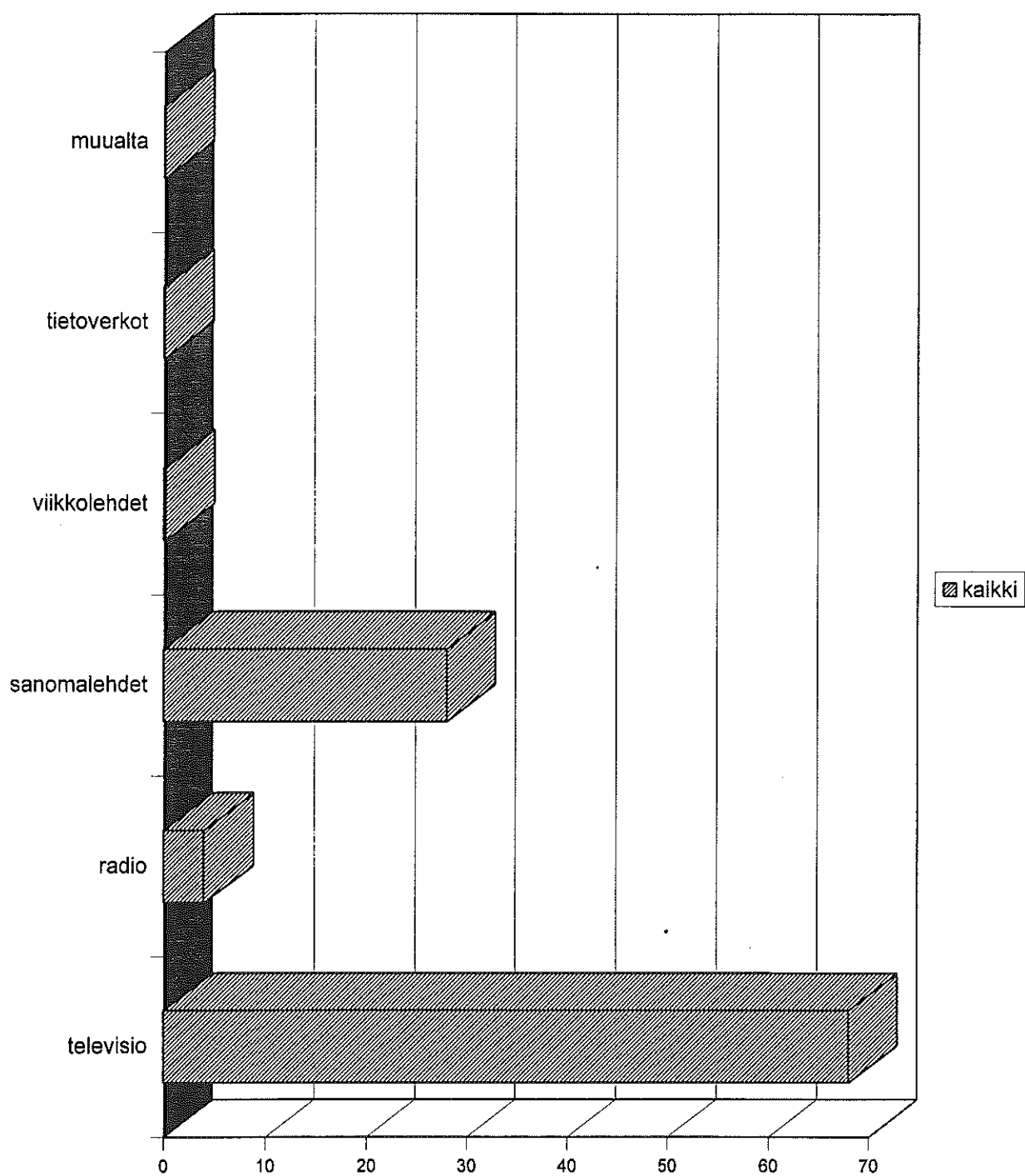
Tärkein käyttövaralähde

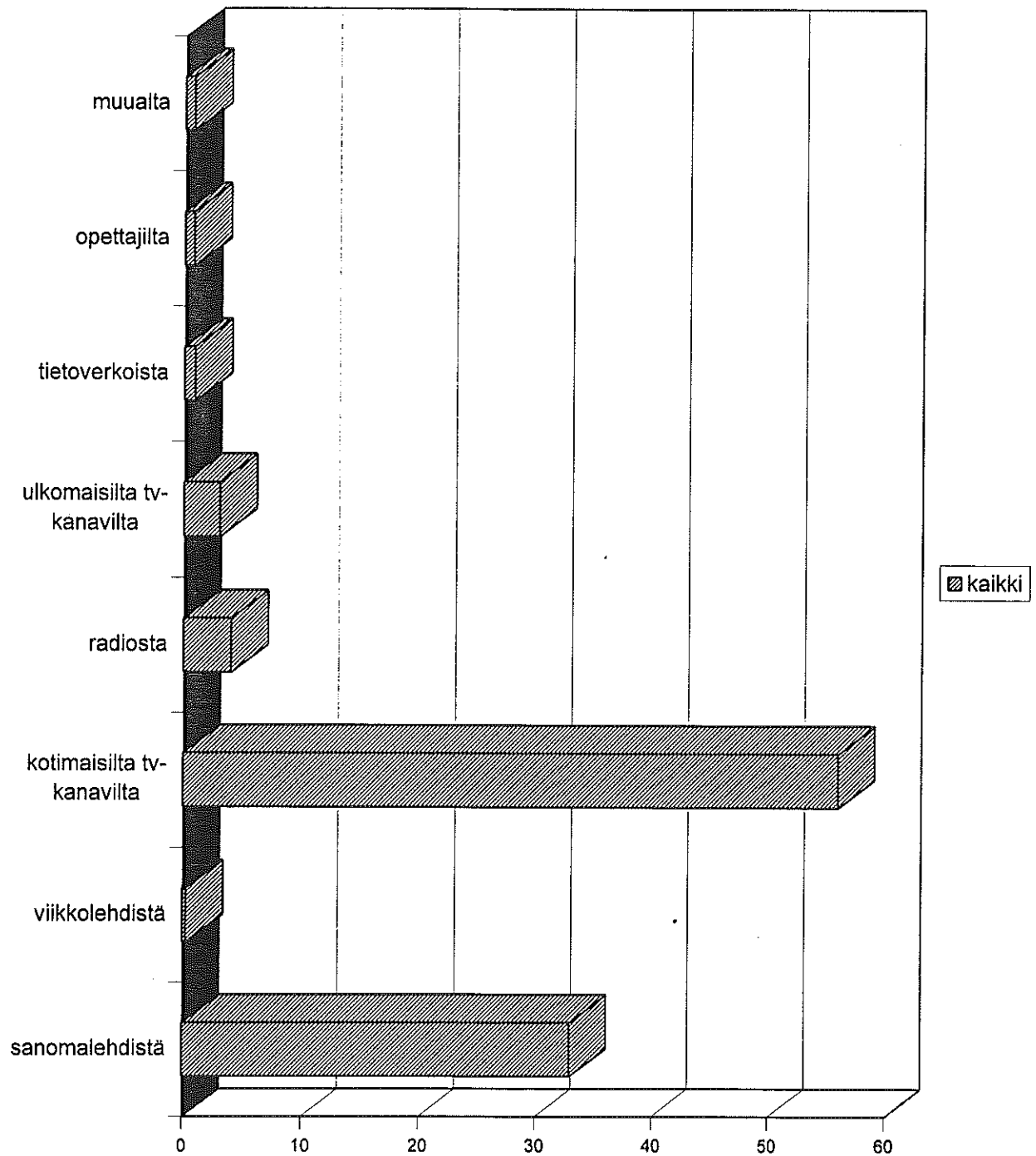
Kansalaispalkka kuukaudessa

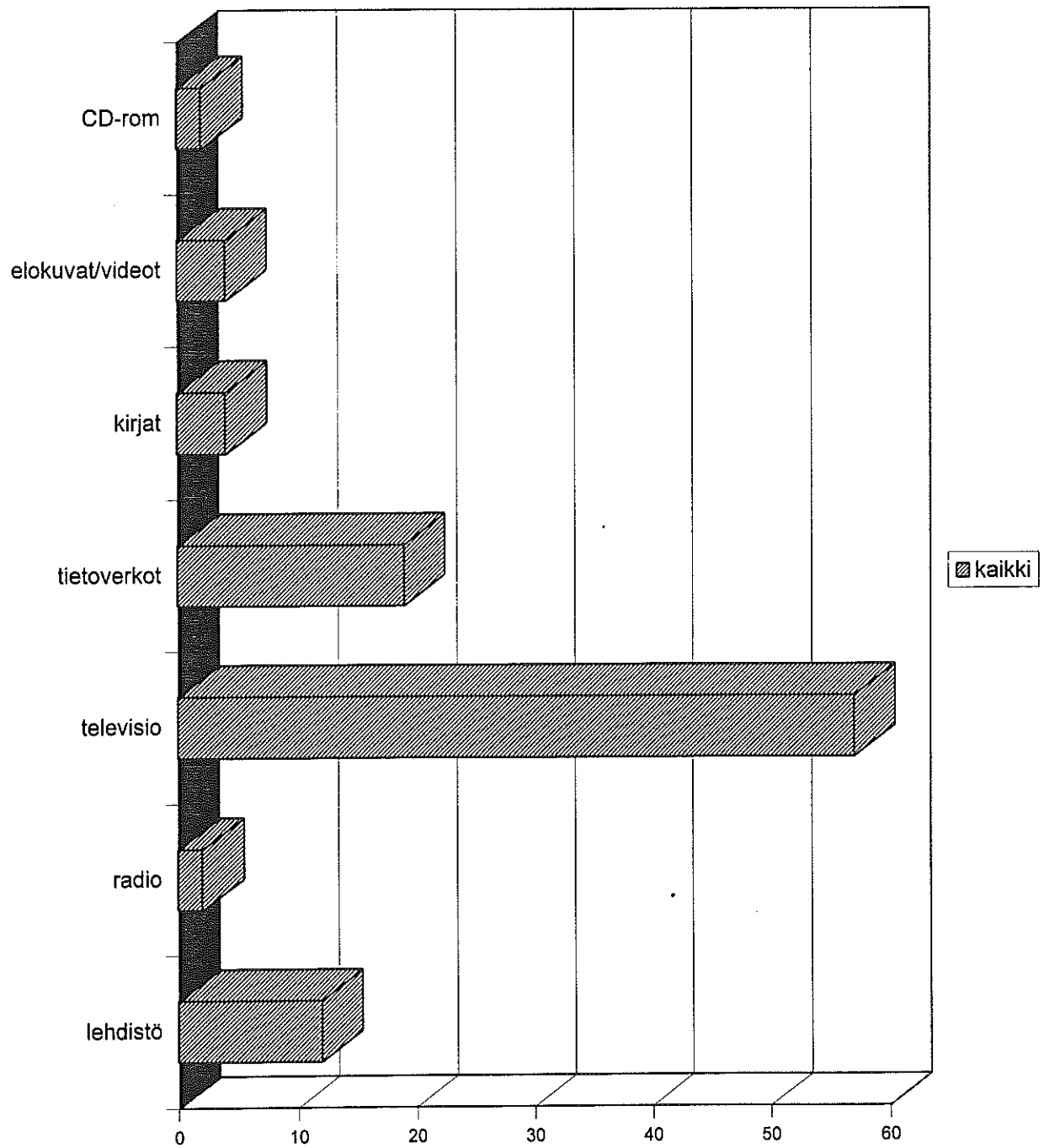
Seuraan ajankohtaisia tapahtumia pääasiassa

Maailmasta saa luotettavimman kuvan

Mielenkiintoisin tiedonvälityksen kanava

Mistä pääasiassa kuuntelee musiikki

